

GLASNIK

DELOVNE SKUPNOSTI ■ INDUSTRIJSKEGA MONTAŽNEGA PODJETJA ■ LJUBLJANA

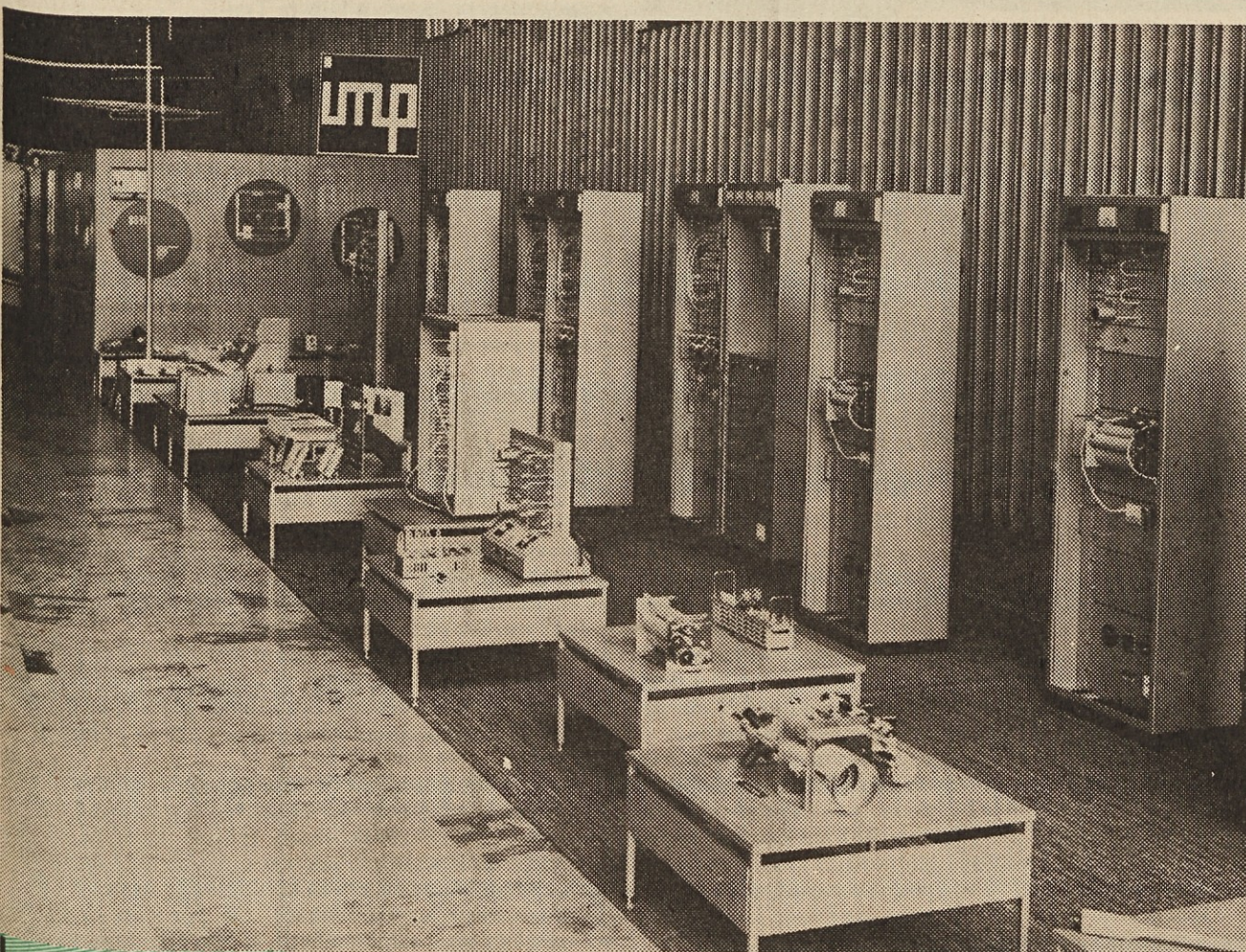
1. NOVEMBER 1970

LETO IV

ŠTEVILKA 11

DOSEŽENI REZULTATI POSLOVANJA PO 9 MESECIH DELA V LETU 1970

Leto bomo poslovno uspešno zaključili

Že skoraj ustaljena naveda je, da mesečno seznanjamo delavce IMP s krajšimi članki v Glasniku o uspešnosti poslovanja podjetja in obratov v pretečenem obdobju tekočega leta. Zaradi tega in z namenom, da bodo o doseženih rezultatih poslovanja po periodičnem obračunu za 9 mesecev obveščeni prav vsi delavci in ne samo izvršilni in samoupravniki organi, priobčujemo v nadaljevanju tega članka nekaj bistvenih podatkov iz analize za to obdobje.

Preden sploh navedemo kakršenkoli podatek, lahko povemo bralcem, da so vsi obrati in razumljivo tudi podjetje kot celota uspešno zaključili 9-mesečno delo. K doseženemu uspehu pa je posebno v montažni dejavnosti veliko pripomogla izredno dobra konjunktura, ki je bila letos ves čas prisotna na domačem tržišču. Montažni obrati so bili prezasedeni z delom, posredno z njimi pa delno tudi obe naši proizvodni tovarni.

(Nadaljevanje na 4. in 5. str.)

NAŠ RAZSTAVNI
PROSTOR
NA SEJMU
»SODOBNA
ELEKTRONIKA
70« V LJUBLJANI.
POROČILO
OBJAVLJAMO
NA STRANEH
8 IN 9

Sprememba delovnega časa

Tudi letos se bo, kakor že v prejšnjih letih, delovni čas za zimске mesece spremenil skladno s sklepi samoupravnih organov.

Za vse delovne skupine montažnih obratov bo od ponedeljka, 2. novembra 1970, pa do nadaljnjega, trajal delovni čas od 7. do 15. ure.

Vzporedno s tem bo, prav tako od 2. novembra dalje delovni čas za vse, ki so zaposleni v upravni stavbi podjetja na Titovi 37 v Ljubljani, od 6,30 do 14,30, in sicer za enotno za vse službe v poslovni stavbi IMP.

Na drugi strani pa ostane v proizvodnih obratih in skladiščih delovni čas nespremenjen: od 6. do 14. ure.

Z LETNE KONFERENCE ORGANIZACIJE ZK V PODJETJU

Potrebno je več aktivnosti

Komunisti našega podjetja so se 14. oktobra sestali na svoji letni konferenci, na kateri so kritično obravnavali dosedanje delo organizacije ter na podlagi poročila sekretarja in dokaj tehtne razprave sprejeli smernice za bodoče delo ZK.

Ugotovili so, da je organizacija sicer uspešno sodelovala pri vseh pomembnejših političnih ter drugih organizacijskih in gospodarskih ukrepih podjetja, vendar pa premalo organizirano. Angažirani so bili bolj ali manj le posamezni komunisti ter vodstvo organizacije. Organizacija kot celota pa v podjetju nima potrebnega političnega vpliva. To se odraža tudi pri številu članstva ZK, saj je od vseh zaposlenih članov kolektiva komaj 5 % članov ZK.

Največ razprave na konferenci je bilo prav glede kadrovanja. Kljub temu, da je bilo v preteklem letu sprejetih 24 članov v ZK, na sami

Delovno predsedstvo

Del članov osnovne organizacije ZK na letni konferenci

konferenci pa še dva, se s tako počasnim in kampanjskim kadrovanjem konferenca ni zadovoljila. Zelo nizek procent članov je še posebno med strokovnim in vodstvenim kadrom podjetja, zato tudi strokovni in ideološki nivo organizacije ni zadovoljiv. V zvezi s tem je bil na konferenci sprejet sklep o formiranju posebne komisije za kadrovanje.

Organizacija se bo morala bolj angažirati za oblikovanje in uveljavitev demokratičnih samoupravnih odnosov v podjetju. Pravočasno

in bolj učinkovito bo treba reševati morebitne nastale probleme ter preprečevati razne nesamoupravne ekscese, kot so prekinitev dela, privilegiji, grupaštvo in podobno. Nedavni primer v TEN nas je popčil, da tudi ob sicer dobrem ekonomskem položaju ne smemo dopustiti mesta mrtvila, lagodnosti in političnemu neposlugu za dogodke v podjetju.

Na konferenci je bila tako v referatu kot v razpravi poudarjena potreba po večji aktivnosti, predlagane in sprejete so bile smernice za delo organizacije. Novo izvoljeno vodstvo pa je konferenca zadolžila, da do prihodnjega sestanka pripravi program dela.

Na konferenci je bil izvoljen nov sekretariat, v katerem je po en član iz vsakega obrata, za sekretarja pa je bil izvoljen Marjan Anžur, dipl. inženir, zaposlen v projektivnem biroju.

A. K.

DELO KOLEKTIVNIH IZVRŠILNIH ORGANOV

Poudarek na dolgoročni perspektivi podjetja

V preteklem mesecu sta se sestala na sejah odbor za gospodarjenje — 26. oktobra — ter odbor za programiranje in razvoj — 27. oktobra. Oba organa sta razpravljala o tekočih zadevah in sprejela ustrezne sklepe.

Po poročilu Aleksandra Remca o 9-mesečni realizaciji plana proizvodnje je odbor za gospodarjenje obširno razpravljal o predloženih podatkih, ki so povsem ugodni in o katerih prinaša „Glasnik“ poseben članek.

V zvezi s tem je odbor sklenil, da se pregledajo zaloge repromateriala v TEN in na Trati in da se ugotovi nekurantni material, ki bi ga bilo odpisati, če ga ni mogoče prodati. Razčistiti je tudi vprašanje dobave materiala in uvoza za TEN in Trato.

Glede na ugodne pokazatelje 9-mesečne realizacije bo odbor predlagal Centralnemu delavskemu svetu, da odobri izplačilo presežnega dela osebnih dohodkov, in sicer deloma v novembru, deloma pa v decembru tekočega leta.

Na poročilo glavnega direktorja o sestanku šefov splošnih služb v obratih je odbor za gospodarjenje razpravljal o kadrovskih vprašanjih ter vprašanjih vzgoje vajencev in strokovnega izobraževanja delavcev. Odobril je vse sklepe, sprejete na sestanku šefov splošnih služb.

O povišanju vrednosti točke v proizvodnih obratih bo odbor razpravljal na svoji prihodnji seji, ki pa bo še pred sejo CDS.

Očetu pokojnega Kaučiča Albina, delavca v obratu Maribor, ki se je smrtno ponesrečil na poti z dela, se izplača zavarovalnina v znesku 30.000 din.

V torek pa se je prvokrat sestel odbor za programiranje in razvoj, katerega naloga je predvsem določanje dolgoročne orientacije podjetja na področju vseh poslovnih funkcij ter spremljanje izvajanja poslovnih politik podjetja. Na seji si je odbor izvolil za svojega predsednika Valentina Mendiževca, za njegovega namestnika pa ing. Jožega Kranjca.

Med prvimi konkretnjšimi nalogami tega odbora bodo vsekakor problemi, ki zadevajo točnejšo določitev meril uspešnosti poslovanja, investicijsko politiko in delo programske razvojne službe v prihodnjem letu.

V živahni razpravi je bila omenjena nujnost čimprejšnjega dokončnega oblikovanja strokovno močnega oddelka za raziskavo tržišča, katerega informacije bi morala biti jasen kompas za bodočo orientacijo podjetja in s tem za konkretnjšo usmeritev dela programske razvojne službe. Ob poročilu za devetmesečno poslovanje podjetja je bilo ob nesporno ugotovljenem poslovnem uspehu upravičeno izraženo mnenje, da je treba veliki produktivnosti montažne operativne zagotoviti dobro osnovo v oddelkih za pripravo in organizacijo dela tehničnih služb, sicer se utegne zgoditi, da montažni obrati organizacijsko in kadrovske ne bodo več kos velikim delovnim obremenitvam. Ob zahtevah po novih visokostrokovnih kadrih pa bomo morali v podjetju razmisliti ne le o investicijah v opremo, ampak tudi o investicijah v kadre.

Že prva seja je tako pokazala, da bo imel odbor nedvomno veliko dela, še več pa odgovornosti za precizno usmeritev podjetja, kjer bo moral izbirati med več inaicami, kot so specializacija na dosedanjih področjih dela, razširitev poslovanja na teh področjih, ali usmeritev na popolnoma nove dejavnosti poslovanja.

Inž. Marjan Anžur — novi sekretar osnovne organizacije ZK v podjetju

IMP GLASNIK izdaja delovna skupnost IMP — Industrijskega montažnega podjetja v Ljubljani. Izhaja mesečno v 3.000 izvodih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Titova 37. Ureja uredniški odbor: Anton Gruden, Aleksander Herman, dr. Gabrijel Kržič, Valentin Mendiževc, inž. Janez Mihelčič, inž. Jože Naglič, Aleksander Perdan (odgovorni urednik), inž. Adolf Potokar, Aleksander Remec, Edvin Stepančič (glavni urednik), inž. Dušan Udovič, Slavko Žagar. Tiska Tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani.

IZLET NA DUNAJ

Nagrada za uspehe pri delu

Sindikalna podružnica našega mariborskega obrata je organizirala izlet na Dunaj, katerega se je udeležila skoraj tretjina članov delovnega kolektiva. Na izlet se je v soboto, dne 19. septembra, odpeljalo z dvema avtobusoma 110 članov, ki so delno sami krili stroške izleta.

Izredno vreme in veselo razpoloženje sta dala slutiti že od vsega začetka, da bo izlet uspel in dosegel svoj namen: da se delavci med seboj bolje spoznajo, da skupaj preživijo dva dni ob veselem razpoloženju in si ogledajo glavne znamenitosti enega izmed najlepših mest v Evropi.

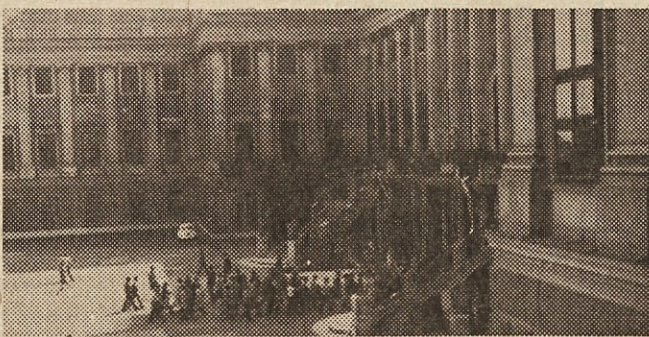
Razpoloženje se je stopnjevalo, čim bliže smo bili cilju našega izleta. Po prestanem strahu, ki so ga nekateri preživeli na jugoslovansko-avstrijski meji, so se takoj nastran nje začele v avtobusu odpirati „prešvercane“ steklenice štajerske „moške vode“, ki je zagrela staro in mlado, tako da ni bilo več slišati glasbe iz zvočnikov avtobusa, ker so jo preglasili naši vrli pevci, ki so vso pot vadili kot za nastop v Burghtheatru na Ringu.

Ker nas je vseskozi do Dunaja spremljala slikovita in mila pokrajina, je čas kaj hitro minil, tako da smo si že prvi dan lahko ogledali nekatere znamenitosti, nekaj časa pa nam je preostalo še za nakupovanje spominkov.

Zvečer, kot se pač Slovencu, zlasti še Štajercu spodobi, smo jo kolektivno obšli na Grinzing. Ne bi na dolgo in široko opisoval vsega, kar se je dogajalo v tem znamenitem „kulturnem vinskem središču Dunaja“. Naši vrli Slovenci so takoj okupirali skoraj vse prostore in uvedli slovenski občevelni jezik. S programa so zbirali vse avstrijske pesmi, tako da je vse do poznih ur tonela le lepo ubrana slovenska pesem. Ton razpoloženja v tem lokalu je dajala naša skupina, kateri so se pridružili tudi drugi gostje

Naši Mariborčani na Dunaju

ne glede na narodnost. Niso se mogli načuditi nenehni žeji naših izletnikov, ki so pridno praznili litre dokaj dobrega avstrijskega vina.

Težko se je bilo ločiti od prijetnega razpoloženja in novih tovarišev, vendar spočiti se je bilo tudi treba, kajti po programu nas je čakal še obširen ogled mesta.

V nedeljo smo si pod strokovnim turističnim vodstvom ogledali center mesta, tako imenovani RING. Gradbena arhitektura in zgodovinski spomeniki so nas impresionirali, zlasti cerkve, zgradbe cesarske rezidence, silni kompleks Hofburga in dvorec Schoenbrunn, katerega razkošne sobe so edinstvene po svojih dragocevnostih. Ogledali smo si tudi svetovno znani zabavišni park Prater. Mnenje vseh udeležencev izleta je bilo, da

je Dunaj mesto, katerega si je vredno ogledati, in marsikdo je zato pred odhodom vzkliknil: na svidenje!

Slovo od lepega, baje po Krpanu osvojenega mesta, je bilo težko. Kljub temu pa ni bilo razpoloženje na povratku nič manj razgibano. Glede na to, da so pošle tudi zaloge štajerske „moške vode“, so si nekateri srečnejši, ki so si prihranili še nekaj šilingov, gasili žejo s pivom in brezalkoholnimi pijačami...

Po anketi, ki jo je z udeleženci izleta izvedla sindikalna podružnica, smo lahko ugotovili, da je izlet povsem uspel in da si delavci delijo še več takih izletov, ki bi jim omogočili na eni strani spoznavati lepa mesta in njihovo zgodovino, na drugi strani pa čim bliže seznaniti se s svojimi sodelavci. A. G.

OBVESTILO

Člani stanovanjske komisije obrata CKV – Ljubljana so na svoji redni seji dne 21. 10. 1970 na osnovi podatkov finančne službe podjetja ugotovili, da obrat v času do 31. 12. 1970 razpolaga še s približno 10 milijoni S-din za ureditev stanovanjskih vprašanj članov delovne skupnosti obrata. Ta sredstva namreč še niso v celoti razporejena.

Zato se poslužujemo našega glasila in o tem seznanjamo zaposlene v obratu CKV – Ljubljana z željo, da takoj zberemo najnujnejše primere naših članov, ki bodo še letos potrebovali denarna sredstva za urejanje stanovanjskih zadev, pri gradnji ali pri nakupu.

Glede na to, da bo obratni delavski svet CKV – Ljubljana zasedel v prvi polovici novembra 1970, prosimo, da se interesenti za posojila oglase s pisnimi prošnjami splošni službi obrata CKV – Ljubljana, Titova 37/I. nadstropje, soba 116.

Rok za oddajo prošenj je kratek, in sicer do 6. 11. 1970. Stanovanjska komisija obrata CKV – Ljubljana

Obvestilo slavlencem

Člane delovne skupnosti že sedaj obveščamo, da pripravljamo prireditev ob praznovanju 20. obletnice delavskega samoupravljanja v podjetju. Letos bo to praznovanje združeno z že tradicionalno vsakoletno proslavo 20-letnikov in 10-letnikov, ki bo na isti dan v Ljubljani.

Prireditev bo v petek, 4. decembra 1970.

OPOZORILO PRED NOVOLETNO JELKO

Ne pozabimo na naše otroke!

Bliža se Novo leto 1971 in z njim praznovanje dedka Mraza. Kakor vsako leto pa namerava tudi letos sindikalni odbor IMP obdariti naše otroke.

Ker podjetje nima točne evidence vseh otrok, prosimo vse člane kolektiva, da najkasneje do 20. novembra 1970 izpolnijo prijavnico, ki so jo dobili v svojih plačilnih kuvertah, kajti prepozno prijavljenih otrok pri obdaritvi iz razumljivih razlogov ne bomo mogli upoštevati.

Obdarovani bodo vsi otroci, rojeni od 1. 12. 1960 dalje.

Prijave pošljite splošni službi obrata, v katerem ste zaposleni (ponovno poudarjamo: najkasneje do 20. novembra), le-ta pa jih bo posredovala našemu odboru.

Sindikalni odbor IMP

Leto bomo poslovno uspešno zaključili

(Nadaljevanje s 1. str.)

Verjetno bi bilo poslovanje še uspešnejše, posebno v proizvodni dejavnosti, če ne bi bilo v teh obratih ves čas občutnega pomanjkanja bistvenih vrst reprodukcijskega materiala in montažnih delov. Dobave so kasnile tako z domačega, zlasti pa z inozemskega tržišča, zato so v proizvodnji nastajale prekomerne zaloge polizdelkov in nedovršene proizvodnje, kar veže obema našima tovarnarna znatna obratna sredstva. Razen tega pa je pomanjkanje materiala in montažnih delov dostikrat vzrok za manjše zastoj v proizvodnem procesu, s čimer se brez njihove krivde zmanjšuje delovna storilnost delavcev. Kljub težavam, ki so pri vsakem delu več ali manj prisotne, pa je doseženi rezultat dober, o čemer se lahko prepriča vsak posameznik na osnovi podatkov, ki jih v nadaljevanju navajamo.

Osnovno pravilo za doseganje dobrega poslovnega uspeha je prav gotovo izpolnjevanje planskih nalog, ki so sestavljene tako, da jamčijo pozitivne rezultate. Bistveni element plana je zato vrednost realizacije, ki znaša za letošnje leto skupno 221.800.000 din. Po planirani dinamiki je od tega zneska predvideno za 9 mesecev 157.193.000 din ali 70,9 % letnega plana. Dejanska vrednost fakturirane realizacije pa je znašala za to obdobje 215.891.260 din. Letni plan je bil tako dosežen 97,34 %-no, 9-mesečni pa presežen za 37,34 %. Letošnja 9-mesečna izvršitev reali-

zacije, primerjana z istim obdobjem preteklega leta (brez upoštevanja montažnih del v Vzhodni Nemčiji - Eberswalde), je večja za 39,8 % oz. za 60.888.975 din. Pregled izpolnjenih letnih oz. 9-mesečnih planiranih obveznosti je za posamezne obrate razviden iz tabele 1, ki dokazuje uspešnost poslovanja vseh enot, razen avtoparka, ki pa nima nobenega vpliva na končen rezultat, saj znaša njegova realizacija le 0,23 % od skupne realizacije podjetja.

Na osnovi evidence obratovnega knjigovodstva pa je ugotovljeno, da so montažni obrati in projektivni biro v fakturirani realizaciji izkazali tudi nekatera še ne izvršena dela v skupni vrednosti 9.779.716 din. Zaradi pravilnosti periodičnega obračuna je treba pri teh obratih znižati fakturirano realizacijo, in sicer pri:

– CKV Ljubljana za 76.066 din
– CKV Maribor za 4.177.572 din
– CKV Koper za 517.562 din
– Elektromontaža za 4.608.516 din
– Projektivnem biroju za 400.000 din

Razumljivo je, da se po izvedeni korekciji znižajo tudi procentualni odnosi, primerjani s planom, po obratih tako, kot kaže tabela 2.

Ta korektura torej ne vpliva bistveno na izvršitev, saj je 9-mesečni plan še vedno za 31,1 % presežen. Doseženi rezultat postane takoj še pomembnejši ob ugotovitvi, da je bilo število dejan-

ske zaposlenih delavcev enako planiranemu in je znašalo 2292, po planu pa 2291. Poleg tega je bilo pri podjetju zaposleno v pretečenih 9 mesecih 326 vajencev, medtem ko smo jih po planu predvidevali 335.

REALNO JE OCENITI POVEČANJE PRODUKTIVNOSTI ZA 7 DO 9 %

Za izvršitev planirane letne bruto realizacije v znesku 221,8 milijona dinarjev je bila predvidena poraba 4.651.372 učinkovitih delovnih ur, od tega za 9 mesecev 3.425.974 ur ali 73,6 % letnega plana. Dejansko dosežena bruto realizacija pa znaša po korekciji 206.111.544 din ali 92,9 % letnega oz. 131,1 % 9-mesečnega plana. Za doseženo realizacijo je bilo porabljenih 3.425.974 učinkovitih delovnih ur, kar je 73,7 % za tekoče leto planiranega delovnega časa oz. 103,7 % za 9 mesecev planiranih delovnih ur. Pregled porabljenih delovnih ur v primerjavi s letnim planom po posameznih obratih je podan v tabeli 3.

Na osnovi podatkov o procentualni izvršitvi letnega plana bruto realizacije in izvršitvi plana delovnih ur lahko ugotovimo, da so bila planirana predvidevanja glede na porabljeni delovni čas presežena za 26,2 %, kar lahko smatramo za zelo dober uspeh, saj bi bila za navedeni procent produktivnost delavcev večja od planirane, vendar le, če ne bi bil pri tem prisoten faktor inflacije. Po ugotovitvah, ki so podjetju na razpolago, pa se je v letošnjem letu podražil reprodukcijski material povprečno za 16 %, povečali pa so se tudi osebni dohodki in drugi stroški, kar vse se je večji del uveljavljalo v cenah naših izdelkov in storitev. Zaradi tega bi bila trditev o 26,2 %-ni povečani produktivnosti neutemeljena, pač pa smatramo, da je ta po ocenah večja le za 7 do 9 % v primerjavi s planom. Doseženi uspeh, ocenjen po kriteriju procentualne izvršitve letnega plana realizacije in

Tabela 1

Obrati	Vrednost bruto realizacije (v tisočih din)				Indeks izvršitve
	letni plan	9-mesečni plan	izvršeno 1-IX. 1970	letnega plana	
CKV - Ljubljana	48.200	34.932	42.456	86,3	121,3
CKV - Maribor	260.000	19.880	31.840	11,37	139,2
CKV - Koper	9.900	7.030	11.565	116,3	157,2
Elektromontaža	46.000	32.731	53.574	116,2	149,6
TEN - skupaj	36.000	25.660	29.463	81,8	215,9
jaki tok	25.000	17.750	21.307	85,2	
šibki tok	11.000	7.910	8.156	74,2	
TRATA skupaj	34.770	24.226	27.170	78,1	
Kovinska industrija	24.600	17.097	18.318	74,5	
Livarna Iv. Gorica	10.170	7.129	8.852	87,1	
Projektivni biro	4.400	3.152	7.206	163,3	
Avtopark	760	539	507	66,7	
Razvoj	900	639	873	97,0	
Delo v inozemstvu	11.730	8.504	10.682	91,1	
Zastopstvo ALFA-LAVAL	—	—	555	—	
Skupaj podjetje	221.800	157.193	215.891	97,3	

efektivnih delovnih ur, je ugoden za vse obrate, saj je bila planirana 9-mesečna realizacija procentualno dosežena po obratih takole:

– CKV Ljubljana 119,5
– CKV Maribor 129,8
– CKV Koper 136,0
– Elektromontaža 133,3
– TEN - skupaj 112,9
– jaki tok 117,0
– šibki tok 103,1
– Trata - skupaj 114,3
– kovin. ind. 114,2
– livarna Iv. g. 117,0
– Projektivni biro 213,4
– Avtopark 98,7
– Razvoj 120,5
– Delo v inozemstvu 123,2

Od skupno dosežene fakturirane realizacije v 9 mesecih odpade na eksterne 193.684.111 din, interna pa znaša 22.207.149 din. Izvoz na konvertibilno področje je znašal 11.624.067 din, na klirinško pa 57.416 din. Od skupne bruto realizacije znaša torej izvoz 5,41 % in se v glavnem nanaša na delo v inozemstvu (4,97 %), dočim smo imeli blagovnega izvoza le 0,44 %.

Po strukturi dosežene realizacije odpade na:

– montažna dela 63,8 %
– proizvodnjo 26,6 %
– projektiranje 4,1 %
– prevoze 0,2 %
– zastopstva 0,3 %
– delo v inozem. 5,0 %

Vrednost montažnih del v primerjavi s planom. Doseženi uspeh, ocenjen po kriteriju procentualne izvršitve letnega plana realizacije in

proizvodnje za 15 %, preračunavanja za 117,2 % in montažnih del v inozemstvu za 35,1 %. Povečanje je torej doseženo pri vseh dejavnostih podjetja, pri čemer letošnje število zaposlenih leži 6,9 % večje od lanskega.

PREGLED ANGAŽIRANOSTI OBRATNIH SREDS

Na osnovi fakturirane letne realizacije so znašala plačila terjatev v 9 mesecih 161.136.828 din ali povprečno dnevno 706.111 din, kar je za 47,2 % več kot je znašal priliv sredstev na naš ziro račun v istem obdobju pretečenega leta. Prejetih sredstev je podjetje v 9 mesecih poravnalo 102.220.969 din obveznosti, kar predstavlja dnevni pretek 452.305 din, to je za 40,9 % več kot v preteklem letu.

Po analizi razpoložljivih delovnega časa je ugotovljeno, da je bilo porabljenih učinkovitih delovnih ur 84,5 %, pa jih odpade na praznike, dopuste, bolniške in druge izostanke. V primerjavi s istim obdobjem preteklega leta se je povečala od 223 na 239 delovnih ur na enega delavca ali za 4,7 %. Pretežna večina izgubljenih ur pa je nadomestljena z nadurnim delom, ki je vsak delavec povprečno opravil v 9 mesecih 217 nadur, preteklo leto pa le 173. Občutno pove-

čanje nadur pa je opravičljivo zaradi visoko presežene realizacije, predvsem pa zato, da so montažni obrati lahko izpolnili zahteve investitorjev glede predpisanih rokov izvršitve montažnih del.

Doseženo razmerje med izvršenimi proizvodnimi in režijskimi urami je slabše od planiranega in tudi od doseženega v preteklem letu. Od skupno izvršenih 3.425.974 delovnih ur odpade na proizvodne 72,1 %, na režijo pa 27,9 %, kar pomeni, da se je število režijskih ur povečalo napram planu za 0,6 %, na dejanski izvršitvi v preteklem letu pa za 1 %. Slabši rezultat je dosežen v glavni pri proizvodnih obratih ki so letos občutneje lani obremenjeni z režijskimi urami programsko razvojnne službe.

Prav tako so bili letos doseženi slabši rezultati od lanišnih na področju vezave obratnih sredstev v zalogah materiala, polizdelkov, gotovih izdelkov in nedovršene proizvodnje. Na osnovi povprečnih zalog lanskega in letošnjega stanja ugotovljeno, da znaša letošnje povečanje 12,7 %, in to pri:

– reprodukcijskem materialu 33,1 %
– polizdelkih 18,9 %
– gotovih izdelkih 1,1 %
– proizvodnji 4,8 %

Znižale pa so se povprečne zaloge orodja in drobnega inventarja - za 28,3 %. Znižanju zaloga morajo obrati posvetiti v bodoče posebno pozornost, ker bo morali sicer nekateri obrati vložiti v prihodnjem letu znaten del letošnjega dohodka v sklad obratnih sredstev, namesto da bi jih uporabili za druge namene.

Na osnovi analize je ugotovljeno, da znaša primanjkljaj med angažiranimi in razpoložljivimi obratnimi sredstvi podjetje kot celoto 698.000 din. Negativno razliko oz. preveč angažiranih obratnih sredstev imajo v tisočih dinarjev:

– CKV Ljubljana 4.722
– CKV Koper 3.560
– TEN 7.080
– Skupaj 15.362

Pozitivno razliko pa izkazujejo:

– CKV Maribor 2.547
– Elektromontaža 1.575
– Trata z livarno 733
– Projektivni biro 1.491
– Centralni skladi 6.318
– Skupaj 12.664

Izkazana negativna razlika se krije s povečanimi obveznostmi do dobaviteljev, vendar je to le začasna rešitev.

Malenkostno izboljšanje v primerjavi z lanskim letom je bilo letos doseženo pri koeficientu obračanja reprodukcijskega materiala, ki znaša 8,8 (lani 8,4), kar pomeni, da je ostajal material nevrgrajen povprečno 41 dni od dneva dobave (lani 43). Slabše rezultate od lanskih sta imela obrata CKV-Ljubljana in TEN, dočim se je stanje pri vseh drugih obratih izboljšalo. V zadnjih nekaj letih se koeficienti obračanja repromateriala niso bistveno izboljšali, zato naj posvetijo obrati s slabimi rezultati temu vprašanju posebno pozornost.

STROŠKI SO NARAŠČALI POČASNEJE OD REALIZACIJE, ODTOD TUDI DOBER POSLOVNI USPEH

Ko analiziramo dosežene poslovne uspehe, je nujno, da primerjamo tudi planirane in stvarne stroške, ki so nastali v zvezi z doseženo realizacijo. Tako sestavljena primerjalna analiza pokaže, da stroški niso rasli linearno z realizacijo, pač pa za malenkost manj, zato je bil tudi končni poslovni uspeh boljši od planiranega. Znano je, da se cene materialu ne prestopajo dvigajo, zato so tudi stvarni stroški za material, primerjani s planiranimi, večji za 1,11 % računajoč na 100 din dosežene realizacije.

Procent povečanja ni velik, vendar je treba pri tem upoštevati, da znaša odstotna udeležba materiala v skupno doseženi realizaciji 49,23 %. Udeležba osebnih dohodkov v skupni realizaciji je 24,52 %, dočim odpade na vse ostale stroške 26,25 %. V ostalih stroških so upoštevane tudi storitve drugih, ki so se povečale na

enoto (100 din) realizacije za 0,82 din ali za 25,6 % v primerjavi s planom. Vsi drugi stroški, razen stroškov za material in storitve drugih, pa so na enoto (100 din) realizacije nižji za 4,53 din. Z upoštevanjem pozitivnih in negativnih razlik lahko ugotovimo, da so dejanski stroški na enoto (100 din) realizacije nižji za 3,17 din oz. za 3,25 %, kar je zelo dober uspeh.

Po periodičnem 9-mesečnem obračunu znaša celoten dohodek brez del v inozemstvu 203.079.357 din, kar je 92,94 % letnega plana. Za doseženi celotni dohodek je bilo porabljenih 126.293.389 din sredstev ali 91,8 % letnega plana. Če od celotnega

– pogodbene obveznosti 719.244 din
– zakonske obveznosti 5.417.055 din
– osebne dohodke 48.441.760 din
– ostanek dohodka 22.207.909 din

Iz izkazanega ostanka dohodka je podjetje obvezano na osnovi zakonskih določil in internih aktov podjetja izločiti določena sredstva v obvezni rezervni sklad podjetja, v skupne rezerve gospodarskih organizacij in v rezervni sklad podjetja, v skupne rezerve gospodarskih organizacij in v rezervni sklad za osebne dohodke pri podjetju. Upošteva se navedene izločitve in interni pravilnik o delitvi dohodka bo podjetje izplačalo delavcem iz navedenega ostanka dohodka 3.727.083 din presežnega dela bruto osebnih dohodkov za dosežen uspeh v tretjem črtletju. Navedeni znesek predstavlja povpre-

čno 70 % enomesečnega osebnega dohodka, računano od dosežene osnove v tem tromesečju. Razumljivo je, da temelji višina izplačila presežnega dela osebnih dohodkov na doseženem poslovnem uspehu, zato je za posamezne obrate različna, kot je različen tudi doseženi dobiček, ki je, računav v odstotkih na celotni dohodek, po obratih naslednji:

– CKV Ljubljana 9,61 %
– CKV Maribor 10,46 %
– CKV Koper 9,10 %
– Elektromontaža 10,00 %
– TEN 14,19 %
– Trata z Iv. g. 9,41 %
– Projektivni biro 34,47 %
– Skupaj podjetje 11,12 %

PODJETJE KOT CELOTA JE PLANIRANO LETNO REALIZACIJO ŽE DOSEGLO DO KONCA OKTOBRA

Na osnovi doseženega poslovnega uspeha je bruto presežek osebnih dohodkov razdeljen po obratih takole:

– CKV Ljubljana 726.582 din
– CKV Maribor 493.655 din
– CKV Koper 128.325 din
– Elektromontaža 849.783 din
– TEN 489.732 din
– Trata z Iv. gorico 506.258 din
– Projektivni biro 143.274 din
– Skupne službe 389.474 din

Za posamezne obrate predstavljajo navedeni zneski naslednjo delitev enomesečnega povprečnega osebnega dohodka (v odstotkih):

Tabela III

Obrati	Delovne ure		Indeks izvršitve
	planirane za 1. 1970	izvršene v 9 mesecih 1970	
CKV - Ljubljana	911.180	656.853	72,1
CKV Maribor	539.823	410.976	76,1
CKV Koper	190.708	156.505	82,1
Elektromontaža	804.555	641.300	79,7
TEN skupaj	717.986	520.464	72,5
jaki tok	448.054	326.318	72,8
šibki tok	269.932	194.146	71,9
TRATA skupaj	818.626	559.818	68,4
Kovinska industrija	534.970	348.728	65,2
Livarna Iv. Gorica	283.656	211.090	74,4
Projektivni biro	143.745	103.270	71,8
Avtopark	25.410	17.169	67,6
Razvoj	24.141	19.427	80,5
Zastopstvo ALFA-LAVAL	19.590	8.129	41,5
Delo v inozemstvu - zahod	431.890	319.390	74,0
Delo v inozemstvu - vzhod	23.718	12.673	53,4
Skupaj podjetje	4.651.372	3.425.974	73,7

dohodka odštejemo porabljenega sredstva, ostane dohodek podjetja, ki znaša 76.785.968 din ali 94,87 % letnega plana. Iz doseženega dohodka odpade na:

– CKV Ljubljana 65 do 70
– CKV Maribor 70 do 75
– CKV Koper 60 do 65
– Elektromontaža 75 do 80
– TEN 55 do 60
– Trata z Ivančno g. 55 do 60
– Projektivni biro 75 do 80
– Skupne službe 65 do 70

Predlog za bližnja zasedanja obratnih delavskih svetov in centralnih organov upravljanja je, da se presežni del razdeli v 2 obrokih, in sicer z novembrskimi prejemki 40 %, z decembrskimi pa 60 %. Predlog je utemeljen s tem, da je možno v novembru izvršiti 200 delovnih ur, decembra pa le 172.

Pregled podatkov 9-mesečnega poslovanja daje vsakemu delavcu podjetja zadostno garancijo, da bo poslovno leto verjetno uspešno zaključeno, saj zanesljivo pričakujemo, da bo planirana realizacija za celotno podjetje dosežena že do konca oktobra. Poleg tega pa imajo montažni obrati pogodbeno že zagotovljeno delo za 6 do 8 mesecev vnaprej, proizvodni obrati pa tudi za 2 do 3 mesece. A. R.

Tabela II

Obrati	Indeks izvršitve	
	letnega plana	9-meseč. plana
CKV Ljubljana	86,1	121,3
CKV Maribor	98,8	139,2
CKV Koper	111,6	157,2
El. montaža	106,2	149,6
Projekt. biro	153,3	215,9
Skupaj podjetje	92,9	131,1

Pomembno razlikovanje pojmov »strošek« in »izdatek«

Za
beležko
samo-
uprav-
ljalca

V naši vsakdanji praksi se srečujemo s pojmom **STROŠEK IN IZDATEK**, ki pa ju ponavadi istovetimo. Res je sicer, da sta ta dva elementa pogosto v medsebojni povezanosti, vendar to ni vselej nujno. Kako bistveno je ločevanje pojma „strošek“ od pojma „izdatek“, si bomo skušali razjasniti v tem kratkem sestavku.

Našo definicijo o stroških, ki smo jo obravnavali v prvem članku, bomo na osnovi dosedanjih razglabljanj razširili in dejali, da je strošek vrednostna, s proizvodnjo pogojena potrošnja delovnih sredstev, delovnih predmetov, storitev in delovne sile. Stroški so torej v strogi povezanosti z doseganjem poslovnega učinka ter smejo dosegati samo utemeljeno višino v razmerju do poslovnih učinkov (blago, storitve).

Kaj pa je pravzaprav izdatek? Izdatek pomeni zmanjšanje denarnih sredstev.

Predočili smo si oba elementa, sedaj pa si skušajmo ogledati, kakšna je njuna medsebojna povezanost.

VEČJI DEL STROŠKOV JE GOSPODARSKO POVEZAN Z IZDATKI

Vprašajmo se najprej, ali so vsi stroški povezani z izdatki: to se pravi, da stroški temeljijo na izdatkih ter da izdatki vodijo k stroškom. Praksa nam bo odgovorila negativno, torej da vsi stroški ne temeljijo na izdatkih, pa tudi vsi izdatki ne vodijo k stroškom. Res pa je določen (večji) del stroškov gospodarsko povezan z izdatki.

Kdaj imamo opravka s stroški, ki ne temeljijo na izdatkih? Ta slučaj bi nastopil v primeru, da je ustanovitelj brezplačno odstopil delovna sredstva podjetju. Podjetje — prevzemnik sredstev — torej ni imelo nobenega izdatka, čeprav je dolžno obračunavati amortizacijo kot strošek. V tem primeru torej nimamo stroškov, ki bi temeljili na izdatkih, bodisi pred nastankom bodisi po nastanku stroška.

Za primer, da izdatek ne vodi k stroškom, lahko vzamemo oročanje sredstev podjetja pri banki za določeno dobo, lahko pa tudi nakup vrednostnih papirjev. V obeh primerih imamo opravka z izdatkom kot zmanjšanjem denarnih sredstev podjetja, ki ne vodi k stroškom ampak h kasnejšemu vračilu denarnih sredstev po izteku

časno z izdatkom,

— strošek je nastal po izdatku.

Tipičen primer, da se pojavi najprej strošek in šele nato izdatek, so obresti na poslovni sklad, ki smo jih dolžni mesečno obračunati, čeprav so plačljive šele 25. dne v naslednjem mesecu. Če imamo opravka s kakršnokoli storitvijo, ki jo je treba plačati takoj, ko je bila opravljena, govorimo o istočasnem pojavu stroška in izdatka. Največkrat pa imamo opravka z izdatki, ki se pojavijo pred stroški in ki se hitreje ali počasneje pretvarjajo v stroške. Hitreje ali počasneje pretvarjanje izdatkov v stroške je odvisno od tega, v kakšne proizvodne

doba dolga, amortizacijska stopnja pa nizka.

STROŠKE PRIMERJAMO S POSLOVNIMI REZULTATI, IZDATKE PA S PREJEMKI

Medtem ko stroške primerjamo s poslovnimi rezultati ter tako ugotovljamo ekonomičnost poslovanja, moramo izdatke usklajevati s prejemki. Zmanjševanje denarnih sredstev mora biti usklajeno s povečevanjem denarnih sredstev, oz. bolje rečeno: zapadle denarne obveznosti, katerih posledica so izdatki, morajo biti vedno pokrite s prejemki, sicer podjetje ne more v redu izpolnjevati svojih denarnih obveznosti do delavcev podjetja, do poslovnih partnerjev in ne nazadnje do družbene skupnosti. Če pride do situacije, ko podjetje ne more pravočasno in v redu izpolnjevati svojih denarnih obveznosti, govorimo o nelikvidnosti podjetja.

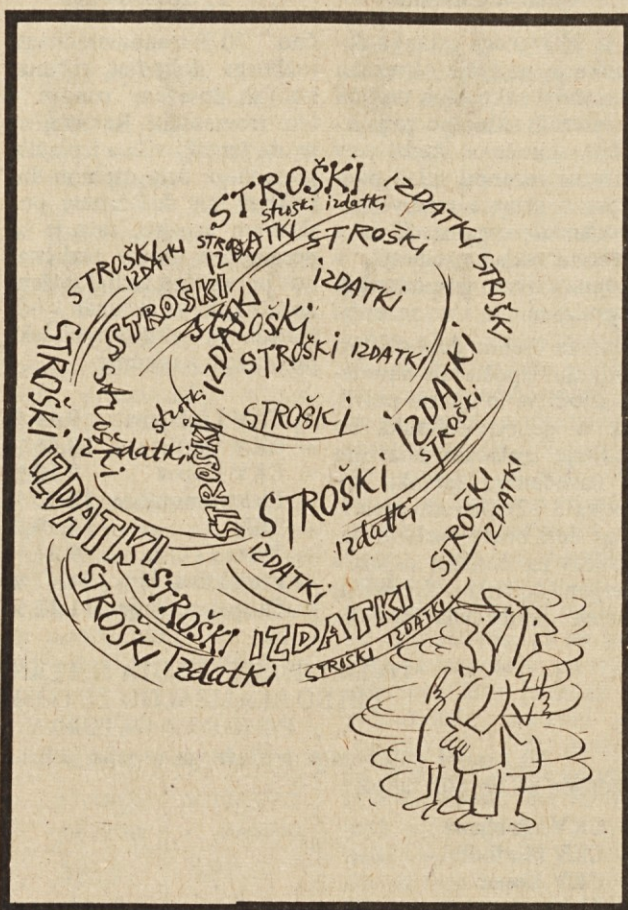
Za gospodarske organizacije torej ni važno samo poznati svoje stroške ter jih na čim krajša časovna obdobja primerjati z doseženimi poslovnimi učinki, ampak morajo računati tudi z izdatki kot posledicami prevzetih denarnih obveznosti v primerjavi s prejemki, če ne čisto zapasti v nelikvidnost. Vsako podjetje se mora zavesti dejstva, da v pogojih tržnega gospodarstva, ki ga akceptira tudi naš samoupravni socialistični sistem, poslovni partnerji najprej odkrijejo slabost drugega podjetja po fasadi poslovanja — to je likvidnosti. Pri tem ni nujno, da gre hkrati tudi za poslovne izgube ali majhno rentabilnost; pogosto gre celo za sorazmerno visoko rentabilnost, vendar je vprašanje, ali lahko pri tem ostane daljši čas pri neurejenem finančnem poslovanju.

TESNA POVEZANOST Z LIKVIDNOSTJO PODJETJA

Iz vsega dosedanjega razpravljanja smo ugotovili, da

oročevalne dobe oz. po prodaji vrednostnih papirjev.

Pri stroških, ki so povezani z izdatki, pa nas seveda zanima časovna komponenta, to je vprašanje, ali sta nastala elementa sočasno, ali pa je mogoče kateri izmed

njiu nastopil preje ali kasneje. Pri tem imamo lahko naslednje primere:

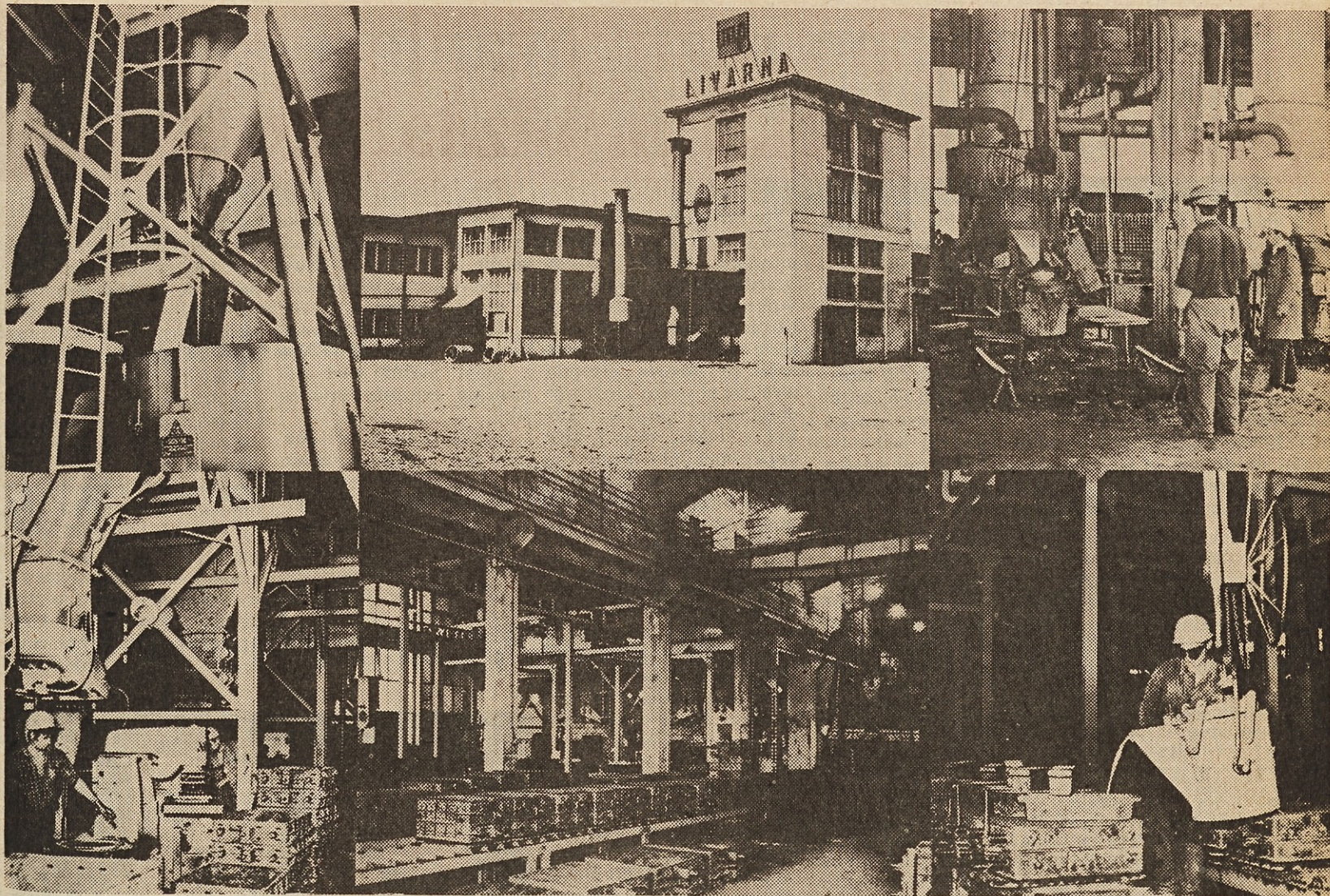
— strošek je nastal pred izdatkom,

— strošek je nastal isto-

faktorje so bili izvršeni izdatki. Najpočasneje se seveda vračajo izdatki, porabljeni za osnovna sredstva, predvsem za gradbene objekte, saj je njihova življenjska

moramo strogo ločiti pojma „strošek“ in „izdatek“. Tudi v praksi našega podjetja imamo primere, da so doseženi zadovoljivi rezultati ob primerjanju stroškov z ostvarjenimi učinki, da pa na drugi strani močno naraščajo izdatki v primerjavi s prejemki. To pa zaradi tega, ker velik časovni razkorak med izdatki in stroški, ta pa celo povečuje, zlasti v primerih, ko imamo opravka s uvozom: saj moramo angažirati dinarska sredstva še mesecev do eno leto pred izvršeno dobavo materiala. Razen tega je tudi angažiranost denarnih sredstev nedovršeni proizvodnji, proizvodnih in gotovih izdelkih, torej po fazi, ko se je strošek pojavil, nesorazmerno soka. Od tod tudi vprašanje marsikaterega člana kolektiva, zakaj ostaja kljub sorazmerno dobremu poslovnemu uspehu premalo sredstev za nabavo strojev in strojnih naprav, pa tudi za finančno in stanovanjske izgradnje. Delni odgovor na to vprašanje smo že našli v obravnavanju pojmov stroška in izdatka, dasiravno to ni celoten odgovor, ker bi pač morali obravnavati zadevo temeljiteje in celoviteje.

To obravnavanje stroškov in izdatkov nam je odprlo vprašanje likvidnosti podjetja. Temu problemu smo prav smo se z njim v Glasniku že enkrat spoprijeli, bomo skušali posvetiti nekaj časa in prostora ob naslednjih razmišljanjih. Pri tem bomo ogledali nekatera področja, ki jih upoštevajo gospodarski subjekti pri svojih poslovnih odločitvah, in sicer v pogojih tržnega gospodarstva.

NAŠA LIVARNA LETO DNI PO REKONSTRUKCIJI

Investirali smo pravilno in ob pravem času

Te dni mineva leto dni, odkar smo zaključili rekonstrukcijo naše livarne ter izročili v pogon novo tehnološko opremo. Res je, da smo imeli že pred rekonstrukcijo izdelan elaborat oz. točen koncept ter smo vedeli, kaj pričakujemo od predvidene rekonstrukcije. Toda to so bila le predvidevanja in ekonomsko tehnični izračuni, deloma pa tudi prognoze, v katere je marsikdo, ki tovrstne proizvodnje ne pozna, močno podvomil. Danes pa že razpolagamo s konkretnimi podatki, katere smo dobili na osnovi doseženih rezultatov 9-mesečne realizacije.

Da bi bil s temi rezultati seznanjen ves kolektiv IMP, zlasti pa tisti, ki si livarne še niso ogledali in jo poznajo le po pripovedovanju ali naših predhodnih člankih, je prav, da v tem kratkem sestavku povemo nekaj o doseženih rezultatih v preteklih mesecih.

ZADNJI ČAS ZA RADIKALEN PREMIK V TEHNOLOGIJI DELA

Nedvomno se je livarna, prav na osnovi nove sodobne tehnolo-

gije dela ter v zvezi s številnimi obiski domačih in tujih strokovnjakov, uvrstila med sodobne slovenske oz. jugoslovanske livarne ter si s tem pridobila določen sloves in status napredne livarne, saj nas organi Republiške gospodarske zbornice uvrščajo med prvih 6 slovenskih livarn. Danes vsi poznavalci razmer v naši livarni soglašajo z našim mnenjem, da je bil to zadnji čas za radikalni premik v tehnologiji dela ter da bi nam bila ob nekoliko konzervativnejših stališčih danes livarna že močno odveč, ali pa tako problematična, da bi šlo za vprašanje njene rentabilnosti oz. nadaljnjega obstoja.

V letu 1969, pred rekonstrukcijo, je livarna zaposlovala povprečno 125 ljudi ter je imela bruto 900 milijonov S-din realizacije ali 7.200.000 S-din na zaposlenega. Neto tonaža je znašala 1800 ton ali 14.500 kg na zaposlenega, povprečni osebni dohodek na zaposlenega pa 129.000 S-din.

Da bo primerjava o uspešnosti navedene rekonstrukcije bolj nazorna, naj že takoj v začetku povem, da smo rezultate, dosežene

v celem letu 1969, dosegli letos že v 9 mesecih 1970. Tako smo v 9 mesecih na primer dosegli 882 milijonov S-din finančne realizacije (ali cca 9 milijonov S-din na zaposlenega) in 1950 ton neto odlitkov oz. 20.000 kg na zaposlenega delavca, pri povprečju 140 zaposlenih. Povprečni osebni dohodek, skupaj z izplačilom dobička, pa je znašal 146.000 S-din.

Gre torej za bistveno povečanje, tako realizacije kakor tudi tonaže, pri seveda minimalnem povečanju števila zaposlenih. Vsi podatki pa kažejo, da bo dosežen tako v odstotku kakor tudi v masi večji dohodek, poleg tega pa so bistveno porasli tudi osebni dohodki. Z gotovostjo trdim, da bomo dosegli v 1970 letu 1,250 milijarde S-din finančne realizacije ter okoli 2.800 ton neto dobrih odlitkov, kar predstavlja 55 % povečanje tonaže in 40 % povečanje finančne realizacije. Finančna realizacija s povišanjem malenkostno zaostaja v primerjavi s tonažo, to pa zaradi razmer na tržišču in povečanega izvoza. Stalež livarne pa znaša v povprečju 140 zaposlenih ter

predstavlja le 12 odstotno povečanje v primerjavi z letom 1969, ko je bilo v povprečju zaposlenih okoli 125 ljudi.

Poleg omenjenih pokazateljev pa bo livarna dosegla tudi razmeroma ugodno stopnjo akumulativnosti. Po podatkih, ki jih imamo za 9 mesecev, in po predvidevanju za IV. kvartal bomo dosegli nad 100 milijonov S-din čistih skladov. To pa bo zadoščalo, seveda ob dodatnih 60 milijonih S-din obračunane amortizacije, da bo livarna izvršila svoj program razširjene reprodukcije za leto 1971. Pomembno je poudariti tudi dejstvo, da znaša vrednost povečane finančne realizacije na račun tehnološke opreme toliko, da krije lastne anuitete in daje še ustrezní odstotek čistega dohodka.

NITI ENEGA IZGUBLJENEGA PROIZVODNEGA DNEVA

Kljub izredno težkim pogojem dela, s katerimi se je livarna borila v preteklih mesecih v zve-

zi s pomanjkanjem osnovnih surovin, nismo izgubili niti enega proizvodnega dne, četudi vemo, da je pretežni del slovenskih in jugoslovanskih livarn imel številne zastoje ter precej izgubljenih delovnih dni na račun pomanjkanja koksa in surovega železa.

Nenehen porast cen primarnega reprovmateriala pa bo nedvomno vplival tudi finančni uspeh obrata, saj bi bil ta znatno boljši, če bi bila stabilnost cen vsaj takšna, kot je bila v preteklem letu. Res je, da smo tudi mi cene nekoliko povišali, toda zaradi hude konkurence v neprimerno manjšem odstotku, kot so porasle cene reprodukcijskega materiala, poleg tega pa še s precejšnjo zamudo, ker je del našega proizvodnega programa pod kontrolo cen.

Ob upoštevanju teh podatkov, kakor tudi dosežene kvalitete dela ter izboljšanih pogojev dela smo z rekonstrukcijo nedvomno lahko več kot zadovoljni, ter ugotavljamo lahko le dejstvo, **DA SMO PRAVILNO IN PRAVOČASNO INVESTIRALI.**

V. M.

Skupni imenovalec večine drugih panog

V dneh med 6. in 11. oktobrom smo bili v Ljubljani priča specializiranemu jesenskem sejmu – letošnji je bil že 17. po vrsti – SODOBNA ELEKTRONIKA 70.

Desettisoče obiskovalcev te elite razstave si je na 8.000 kv. metrov površine Gospodarskega razstavišča ogledalo eksponate, ki jih je razstavljalo 250 podjetij iz 19 držav.

Letošnja razstava si je prislužila precej zvenečih superlativov, tako po številu obiskovalcev kot tudi po številu razstavljalcev ter udeleženih držav. Iz leta v leto postaja SODOBNA ELEKTRONIKA obširnejša, saj lahko rečemo, da se prav v tej gospodarski veji zrcali splošen napredek: elektronika je že postala skupni imenovalec skoraj vseh ostalih gospodarskih dejavnosti.

Kljub temu, da je bila močno poudarjena domača elektronska industrija, smo videli tudi množstvo velikih svetovnih elite, od katerih so se nekateri letos prvič pojavili na tem sejmu. Med velikimi koncerni elektronske industrije naj omenimo samo nekatere: INTERMETALL, MARCONI, RCA, TEKTRONIX, KOVO, SIEMENS, LES INDUSTRIES ELECTRONIQUES FRANCAISES, C. N. ROOD ELECTRONICS, RHODE SCHWARZ, PHILIPS in druge svetovne firme.

ELEKTRONIKA PREDSTAVLJA ZNATEN DEL NAŠEGA INDUSTRIJSKEGA POTENCIALA

Izmed 250 razstavljalcev je bilo kar 38 domačin. Razstava ima za naše splošno gospodarstvo poseben pomen, saj predstavlja elektronska znanost del našega industrijskega potenciala. Naša domovina sicer nima znatnejših surovinskih baz, ima pa bogato industrijsko tradicijo in je zato usmeritev v elektronsko industrijo toliko bolj logična. Prehajanje v splošno avtomatizacijo terja vedno hitrejši razvoj elektronike, ki je danes že dobesedno osnova za vse ostale panoge gospodarstva. Z eno besedo: elektronika je sinonim napredka. Samo dežela, ki je kos tehnologiji v tovrstni industriji, lahko sledi bliskovitemu splošnemu napredku tehnike in gospodarstva.

V okviru razstave sta bili v Ljubljani dve veliki mednarodni posvetovanji na temo SODOBNA ELEKTRONIKA: simpozij o telekomu-

nicacijah in simpozij o elektronskih elementih. Na prvem so z referati sodelovali tudi strokovnjaki Philipsa, Marconija in ostalih velikanov s področja telekomunikacij. Program simpozija je bil smiselno povezan z načrti o razširitvi in modernizaciji radiotelevizijskega in PTT omrežja v Jugoslaviji.

Na simpoziju o elektronskih elementih pa so tuji in domači strokovnjaki obravnavali teme s področja miniaturizacije in subminiaturizacije sestavnih delov elektronskih aparatov. Osnovni moto posvetovanja je hkrati težnja splošne elektronike: gradbeni elementi kompleksnih elektronskih aparatov naj bodo čim manjši, čim zanesljivejši in čim cenejši. Tehnologija elektronskih elementov, predvsem polvodniških, postaja že nepredstavljivo zahtevna. Primer: aktivna ploščica iz silicijevega monokristala povsem običajnega integrirnega vezja, ki je vgrajeno v elektronski računalnik, ali morda v moderen TV sprejemnik, vsebuje na površini dveh kvadratnih milimetrov pri debelini ene desetinke milimetra tudi do dvesto osnovnih elementov: tranzistorjev, diod, uporov in kondenzatorjev. To pa seveda še zdaleč ni konec razvoja v mikrominiaturizaciji.

TEŽIŠČE PROIZVODNE TEHNOLOGIJE IMP JE VLOŽENO PRAV V DETALJE

Naše podjetje je zasedlo vso vzhodno steno paviljona C. Na 130 kv. metrov razstavne površine je tovarna

TEN razstavila širok asortiman iz svojega proizvodnega programa. Dobro je vidna izrazita težnja k modernim, funkcionalnim oblikam in barvam aparatov. Glede kvalitete in oblike je naše podjetje že doseglo evropski nivo, saj je veliko zanimanje obiskovalcev pripisati estetiki – dokaz, da je težišče proizvodnje tehnologije vloženo prav v detajle. To pa je hkrati pogoj za solidno, do skrajnosti premišljeno in preizkušeno izvedbo.

Velike pozornosti so bile deležne naše svetlobno-klicne naprave za opremo hotelov in bolnišnic. Isto velja za nov izdelek – thyristorski regulator svetlobe. Namesto navadnega stikala za razsvetljavo lahko v isto stensko dozo na primer vstavimo regulator in že si lahko svetilnost nastavimo poljubno.

Hišne govorne naprave – naprava je znana tudi pod imenom domofon – so s svojo estetsko obliko prekosile vse podobne izdelke na sejmu. Posebna zanimivost: domofon, kombiniran s poštnim nabiralnikom. Videli smo vse elemente elektronske avtomatike za toplotne in klima-naprave v moderni tranzistorizirani izvedbi.

Najzahtevnejše področje dejavnosti Tovarne elektro-naprav pa zavzemajo poleg skupinskih antenskih naprav ter individualnih anten ter antenskih sistemov – profesionalne VF pretvorniške in oddajne aparature.

Letos smo videli že serijo tranzistoriziranih VHF pretvornikov v vrhunski profesionalni tehniki. Nov izdelek je tranzistorski UHF pretvornik 0,5 W za IV. in V. TV-pas kot predstopnja za 0,5 kW TV-pretvornik – odajnik za V. TV področje.

Posebej so bili razstavljeni močnostni ojačevalniki v resonatorski tehniki za izhodne moči 5 W in 50 W UHF, 250 W UHF ter 5/20 W VHF. Izredno zanimiv je bil miniaturni TV-pretvornik za izhodno moč 50/200 mW za I., II. in III. VHF področje. Posebej so bili razstavljeni močnostni ojačevalniki v resonatorski tehniki za izhodno moč 5 W. Vse pretvorniške in oddajne naprave so predvidene za črno-belo in barvno televizijo, za UKV mono in stereo programe.

Naštetih proizvodov so večina izvoznih artikli. TEN se z njimi uvršča med pomembne evropske proizvajalce. S komentatorskimi napravami se je TEN lotila zahtevne smeri. V sodelovanju z RTV Ljubljana je IMP razvil izredno prožen tonski sistem, ki je že pokazal izredne tehniške karakteristike ob evrovizijskem prenosu 6. svetovnega prvenstva v košarki ter prenosu padalskega prvenstva v Lescah.

moček. v „Jurčku“ smo lahko videli razen tega tudi nekaj eksponatov japonske industrije ter nekaj eksponatov vzhodnoevropskih držav, ki jih na sejmu zastopa trgovsko podjetje „Elektrotehna“ iz Ljubljane.

Kot prvi razstavljalec pod kupolo na standardnem mestu je razstavljala največja evropska tovarna elektronskih instrumentov, za-hodnonemška RHODE SCHWARZ. Iz svojega obširnega proizvodnega programa je pokazala nekaj opreme za visokofrekvenčne laboratorije ter instrumente za kontrolo elektronskih sestavnih delov. Opazili smo, da so tu,

Domofon je s svojo estetsko obliko prekosil vse podobne izdelke na sejmu

UDELEŽBA VELIKIH KONCERNOV SVETOVNE ELEKTRONSKE INDUSTRIJE

Sedaj pa se sprehodimo še nekoliko po drugih razstavnih paviljonih. Oglejmo si le nekaj izrazitejših firm in eksponatov.

V najmanjšem razstavnem paviljonu, imenovanem „Jurček“, nam je Slovenski tehniški muzej prikazal razvojne kronološke stopnice Edisonovega „fonavtografa“, ki je konec 19. stoletja prvič v zgodovini človeštva lahko shranil in kasneje posredoval živo besedo, do modernega gramofona, ki je danes že skoraj nepogrešljiv delovni kulturni pripomoček. v „Jurčku“ smo lahko videli razen tega tudi nekaj eksponatov japonske industrije ter nekaj eksponatov vzhodnoevropskih držav, ki jih na sejmu zastopa trgovsko podjetje „Elektrotehna“ iz Ljubljane.

medijem firme RHODE SCHWARZ, iz leta v leto pa uspešno razširjamo tudi sodelovanje s podjetjem SIEMENS na področju šibkega in jakega toka.

Tem paviljonu je razstavljala še množica proizvajalcev s področja telekomunikacij in merilne tehnike. Firma TEKTRONIX je prikazala nekaj modelov vrhunskih elektronskih osciloskopov za profesionalno elektro-techniko, firma PHILIPS pa širok asortiman z vseh področij elektronike: merilne tehnike, opreme za elektronske laboratorije in kontrolo elementov ter najraznovrstnejše akustične aparate. Ob diaplunu pa je teklo predavanje o razvoju in proizvodni postopku linearnih in digitalnih integriranih vezij za standardne in profesionalne namene.

Glavna predstavnik vzhodnoevropskega razstavnega prostora, prav tako pod kupolo v paviljonu A – madžarski METRIMPEX ter ruski MASHINPRIBORINTORG sta prikazala nekaj elementov in eksponatov s področja barvne televizije in merilne tehnike. Kot zadnji v hali A naj bo omenjen elitni predstavnik ameriške elektronske industrije, BELRAM. Instrumenti firme HEWLET-PACKARD veljajo za najkvalitetnejše merilne laboratorijske instrumente na svetu. Nekaj instrumentov s tem zveznim imenom proizvajalca poseduje tudi naša razvojna služba.

Stranski del te hale so zasedli še nekateri evropski in ameriški elektronski koncerni, predvsem INTERMETALL in RCA. To sta največja svetovna proizvajalca elektronskih sestavnih elementov, z največjimi raziskovalnimi laboratoriji za elektronsko industrijo.

PRIVLAČNI ELEMENTI V „FRANCOSKEM PAVILJONU“

Novozgrajenega prizidka hale A se je že prišlo ime francoski paviljon. Med eksponati francoske indu-

strije smo imeli priložnost videti nekaj atraktivnih elementov modulske tehnike – hibridna VF vezja za potrebe raketne elektronike. Prav gotovo je za proizvajalca najboljša reklama, če se lahko pohvali z dejstvom, da njegove elemente in sklope uporabljajo v vesoljskih raziskavah.

Videli smo množico pribora, pripomočkov in sestavnih delov vrhunske kvalitete: SEEM – hladilni elementi za močnejše tranzistorske sklope, THOMSON CSF – močne elektronske oddajne cevi, itd. V tem paviljonu je razstavljala tudi naš inštitut JOŽEF STEFAN moderne naprave za vakuumsko tehniko, videli smo italijansko studijsko opremo za barvno televizijo ter eksponate CAMBION, ameriškega zastopnika elektronskih aktivnih in pasivnih elementov. V hali C ob Titovi cesti pa smo lahko videli predvsem dosežke naše domače elektronske industrije.

Oba naša največja proizvajalca elektronskih elementov in aparatov ZP ISKRA in EI, sta prikazala širok asortiman črno-belih in barvnih televizorjev, aktivnih in pasivnih sestavnih delov, elektroakustičnih aparatov in aparatov za VF telefonijo.

Združeno podjetje ISKRA je prikazalo res izredno raznovrstnost v svojem proizvodnem programu. Največ pozornosti obiskovalcev je bilo namenjeno stereo kabini kjer je desetine obiskovalcev stalno uživalo ob vrhunski stereo reprodukciji klasične in moderne glasbe. Prav tako je bila velika gneča ob demonstraciji nekaterih fizikalnih lastnosti laserskega žarka.

Proizvodni program ISKRE je razširjen tudi na področje studijske opreme za RTV, telefoto, merilno tehniko in proizvodnjo elementov. Videli smo mnogo integriranih vezij, tranzistorjev ter pasivnih elementov, katerih ISKRA precej tudi izvaža.

BLISKOVIT VZPON ČLOVEKOVEGA ZNANJA IN DOMISELNOSTI

To naj bi bil bežen opis prehoda med eksponati sejma SODOBNA ELEKTRONIKA 70.

Strokovnjak lahko vidi na sejmu še mnogo več – bliskovit vzpon človekovega znanja in domiselnosti, ogromen kapital, ki ga velike družbe vlagajo v vedno obširnejše raziskave, ter navsezadnje človekovo željo obogatiti si življenje z dobrinami, ki so bile nekoč dosegljive le v znanstveno fantastični literaturi.

Tudi laik, ki mu sejma morda pomeni le bleščečo pašo za oči, si mora nehoti zastaviti vprašanje: kje so meje človekovega znanja, ki danes ustvarja čuda, ki pa bodo jutri že zastarela? Na vedno širših osnovah se hitreje porajajo nova spoznanja. Danes smo priča avtomatiziranim tovarnam, ki jih upravljajo elektronski računalniki. Prav tako je računalnik že davno postal nezmožljiv človekov pomočnik atomskemu fiziku, kemiku, zdravniku, nadomešča tisoče matematikov v astronomiji, gradbeništvu, v prometu, vesoljski tehniki in drugod.

Torej, kje je meja, ne vemo; vemo le, da je kljub temu še zelo, zelo daleč.

Na sejmu smo seveda lahko videli le drobec današnjega stanja v tej vodilni gospodarski panogi na svetu. Sejem je s tehniškega gledišča važna gospodarska prireditel, saj omogoča neposreden stik med idejo in življenjem, med proizvajalcem in potrošnikom ter najneposrednejši stik med velikimi in malimi proizvajalci s področja elektronike.

Te stike pogojuje vedno globlje zasnovana mednarodna delitev dela in kompleksna raziskava mednarodnega tržišča. Najbolj razveseljivo pa je to, da tudi naša domača elektronska industrija tesno sledi svetovnim gigantom.

V. Z.

NEKAJ ZANIMIVOSTI O ORGANIZACIJI

proizvodnega velikana »Siemens«

Član našega kolektiva, samostojni organizator Miran Mihelčič, je bil v dneh od 19. do 23. oktobra v Erlagnu, Zvezna republika Nemčija, pri firmi Siemens, kjer je proučeval informacijski sistem in organizacijo poslovanja te svetovnoznane firme. Ob tej priložnosti je za naš časnik napisal krajši članek, v katerem je nanizal nekaj zanimivosti o firmi, s katero naše podjetje tesno sodeluje pri izgradnji termoelektrarne „Šoštanj“.

Firma „Siemens“ spada po zadnjih podatkih že med 10 največjih evropskih podjetij, saj zaposluje že blizu 300.000 delavcev, letna prodaja pa se suče okrog 10 milijard zahodnonemških mark. Svoje enote ima po vsem svetu, od Afganistana (po abecedi) do Venezuele, prav tako pa seveda ni skoraj nobenega večjega zahodnonemškega mesta, kjer ne bi bila kakšna tovarna ene od 6 glavnih proizvodnih skupin:

- B – proizvodnje sestavnih delov,
- D – proizvodnje sredstev za obdelavo podatkov,
- E – proizvodnje naprav za inženiring (jaki tok),
- I – proizvodnje opreme za instalacijo,
- Med – proizvodnje elektromedicinske opreme,
- N – proizvodnje telekomunikacijskih sredstev.

Strokovno povezujejo te proizvodne skupine centralni oddelki, in sicer: upravni oddelki s programsko, računovodsko, organizacijsko in kontrolno službo, finančni oddelki, kadrovski oddelki, tehnološko-razvojni oddelki in marketing oddelki. Z organizacijskega stališča je značilna samostojnost upravnega oddelka, ki vključuje vse potrebne službe za dinamičen nadzor poslovanja proizvodnih skupin in ostalih centralnih oddelkov.

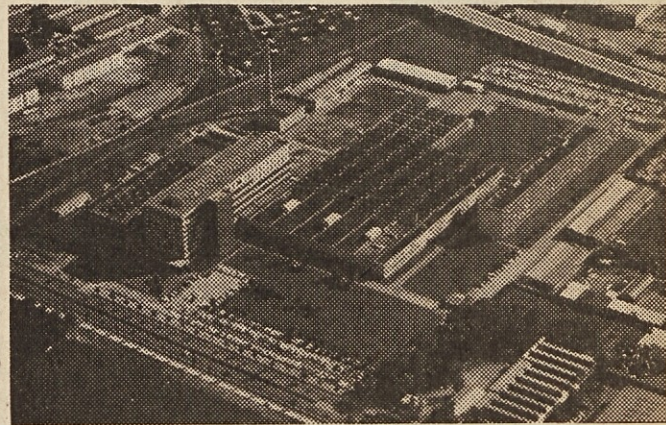
S finančnega stališča naj omenim metodo določanja planskih obveznosti. Posamezne tovarne in ustrezne spremljajoče službe predložijo upravnemu oddelku plane za finančno leto, ki traja v „Siemensu“ od 1. oktobra do 30. septembra naslednjega leta. Le-ta jih po posvetovanju z vodji proizvodnih skupin med seboj vskladi in po potrditvi s strani vodij profitnih centrov (tovarn, prodajnih služb) postanejo plani obvezni za posamezen profitni center. V okviru teh planskih obveznosti pa imajo vodje profitnih centrov razmeroma široko samostojnost. Ob tem naj poudarim, da cilj poslovanja ni čim višja stopnja dobička, ampak čim višja stopnja donosa kot razmerja med profitom in angažiranimi sredstvi.

V računskem centru, ki zaposluje 80 ljudi, uporabljajo v poslovne namene 3 elektronske sisteme, katerih najmanjši je po pomenu centralne enote sistema enak največjemu elektronskemu sistemu za poslovne namene v Sloveniji, največji pa je 4 krat večji. V tehnične namene uporabljajo 2 elektronska sistema, od katerih ima večji spomin 512 K ali 512.000 črk oziroma 1.024.000 števil. Poleg tega razpolaga ta center še s približno 20 enotami magnetnih trakov, na katerih so zapomnjeni podatki v sekvencijskem zaporedju, ter 20 enotami magnetnih diskov, na katerih so zapomnjeni podatki v indeks – sekvencijskem in random načinu.

Za organizacijske in programske rešitve je v strokovnih oddelkih organizacijske službe zaposlenih 58 ljudi, od katerih jih ima okoli 30 % visoko strokovno izobrazbo, pretežno ekonomske smeri. Že obdelane podatke pošiljajo za sedaj še s pomočjo magnetnih trakov, preizkušajo pa za te namene takojmenovano MDS 1103/6403 napravo za prenos podatkov po telefonskem omrežju, s katero se opravi prenos hitro, poceni in zanesljivo med dvema postajama, katerih vsaka ima napravo za prenos podatkov.

Naj povem, da da obisk v tako velikem podjetju vsakemu obiskovalcu občutek nujnosti po res detajlni organizaciji vseh poslovnih dejavnosti, ki seveda ne bi bila odveč tudi manjšim podjetjem.

M. M.

Tovarna električnih aparatov Siemens v Muenchnu

KRITIČEN ZAPIS IN PREDLOGI ZA BOLJŠO UREDITEV

Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov: zavora ali podpora poslovanju podjetja?

Verjetno je proces sprejemanja pravilnika o delitvi osebnih dohodkov v vsakem jugoslovanskem podjetju najboljši dokaz samoupravne prakse, in sicer neposrednega ter posrednega samoupravljanja. Tako smo bili pred letom in pol tudi v našem podjetju priča dokazovanju samoupravnih pravic, iz tega dokazovanja pa se je „porodil“ pravilnik, ki je še danes predmet živahnih komentarjev.

V tem članku ne bom ocenjeval tega obstoječega pravilnika, ampak bom nanzal nekaj misli o tem, na kakšnih splošnih načelih bi moral temeljiti nov pravilnik, katerega izdelavo in sprejetje pa seveda lahko pričakujemo šele v letu 1972.

DELOVNO MESTO JE TREBA RACIONALNO OBLIKOVATI

Po tem prvem načelu mora biti delitev dela organizirana tako, da bo vsak delavec na svojem delovnem mestu časovno polno izkoriščen. Delovna opravila na delovnih mestih je treba združevati z vidika intelektualnih zahtev in zahtev znanja, z vidika sorodnosti fizičnih karakteristik, hkrati pa tako, da bodo v kar največji meri izkoriščene tudi posebne sposobnosti delavcev in seveda tudi delovna sredstva.

DELOVNO MESTO JE TREBA PRAVILNO OVREDNOTITI NE GLEDE NA OSEBO, KI GA ZASEDA

Splošno je znano, da obstoje 4 klasični kriteriji, po

katerih je treba vrednotiti posamezno delovno mesto, in sicer:

- znanje (šola, praksa, spretnost, sposobnost vodenja),
- odgovornost (za delo, organizacijo, poslovanje, finančni uspeh, delovna sredstva, varnost),
- napor (fizični, napor čutil, v stikih z ljudmi, monotono delo),
- pogoji dela.

Kljub temu, da so ti kriteriji dobro poznani, pa je v praksi prav pri prvem kriteriju, ki se ga da najlažje ovrednotiti, storjenih največ napak, in sicer zaradi:

- umetnega dviganja izobrazbenih zahtev na račun „tarifne“ politike,
- neumestnega spuščanja izobrazbenih zahtev zaradi ohranjanja neustrezne obstoječe kadrovske strukture,
- zaposlenega dopolnjevanja in spreminjanja sistemizacije delovnih mest,
- nepoznavanja učnih programov strokovnih šol,
- neracionalne delitve dela.

Tem pojavom smo bili v preteklem obdobju priča tudi v našem podjetju, zato mora novi pravilnik temeljiti resnično na realni oceni kriterijev, ki jih mora izpolnjevati oseba, ki delovno mesto zaseda. Ob tem naj dodam, da teoretiki nagrajevanja dovoljujejo vrednotenje prakse in šole le od razmerja 1:2 dalje (to pomeni, naj bi se šola vrednotila vsaj dvakrat več kot praksa), česar naj bi se zagovorniki prakse v prihodnje dodobra zavedali.

VSAK DELAVEC, KI ODLIČNO OPRAVLJA SVOJE DELO, MORA IMETI MOŽNOST DOSEČI VIŠJE OSEBNE DOHODKE, NE DA BI SPREMENIL DELOVNO MESTO

Večji del bralcev bo ob tem prav gotovo zadovoljno vzkliknil: to pa, to! Zavedati pa se moramo, da posamezniki svoje delo opravljamo praviloma povprečno in da se morda le vsak petdeseti na svojem delovnem mestu tako izkaže, da bi zaslužil oceno „odlično“. Prav zaradi tega pa ocenjevanje delavca na delovnem mestu

v proizvodnji ali strokovnjaka ne sme biti prepuščeno le subjektivni sodbi nadrejenega ali članov neke komisije, ampak mora vsak posameznik, ki hoče doseči višje osebne dohodke na istem delovnem mestu, prestati neko objektivno preizkušnjo.

Če se tu nekoliko poglobimo v razmere našega podjetja, bi npr. smel monter napredovati na delovno mesto vodilnega monterja (90 % zahtev na obeh delovnih mestih se pokriva, zaradi česar ju smatram kot eno delovno mesto) le pod naslednjimi pogoji:

- opravljen izpit za visokokvalificiranega delavca in

določen staž v urah na gradbiščih izven ožjega ljubljanskega okolisa (kot objektivni merilo)

— pozitivna osebna ocena nadrejenega (kot subjektivno merilo).

Prepričan sem, da bi sprejem teh kriterijev v veliki meri zmanjšal neupravičene zahteve po višjih osebnih dohodkih. Tistim pa, ki bi izpolnili vse te zahteve, bi moral seveda osebni dohodek porasti v precejšnji meri.

ZA VSAKO DELOVNO MESTO SE PRAVILOMA ZAHTEVA ENA SAMA STOPNJA IZOBRAZBE

Ko smo z analizo ugotovili zahteve delovnega mesta, lahko s precejšnjo natančnostjo enolično določimo tudi zahtevo po stopnji in smeri strokovne izobrazbe. V novem pravilniku se bomo torej morali izogibati formulacijam kot so „visoka ali višja ali srednja strokovna izobrazba“ itd., ampak bo treba enolično določiti: npr. „višja strokovna izobrazba in 4 leta prakse“. Samo, če delavca s temi izpolnjenimi pogoji ne bi bilo moč dobiti bi lahko delovno mesto zasedel tudi posameznik z visoko ali srednjo izobrazbo. Toda zahtevana izobrazba ostane še vedno samo — višja.

Če zdaj na kratko preletimo posledice, ki bi jih imel sprejem na teh načelih temelječega pravilnika za podjetje, lahko ugotovimo, da bi bile vsestransko pozitivne: boljši izkoristek človeških sposobnosti, poštena konkurenca za zasedbo višje ovrednotenih delovnih mest, težnja po stalnem izpopolnjevanju, itd. Pravilnik kot tak pa bi bil krepka podpora vodstvu podjetja pri organizaciji in koordinaciji poslovanja. Prav zato leta 1972 ne smemo zamuditi enkratne priložnosti, ki se nam ponuja ob sprejemanju tega samoupravnega akta.

M. M.

LJUBLJANA — TITOVA 37

razpisuje

naslednje ŠTIPENDIJE:

● ZA OBRATE V LJUBLJANI:

- 2 štipendiji na pravni fakulteti
- 1 štipendija na elektro fakulteti — smer šibki tok
- 1 štipendija na elektro fakulteti — smer jaki tok
- 1 štipendija na strojni fakulteti — oddelek za metalurgijo
- 2 štipendiji na strojni fakulteti — oddelek za energetiko
- 3 štipendije na ekonomski srednji šoli
- 2 štipendiji na tehniški srednji šoli — strojna smer
- 2 štipendiji na tehniški srednji šoli — elektro smeri jaki tok
- 2 štipendiji na tehniški srednji šoli — elektro smeri šibki tok

● ZA OBRAT V MARIBORU:

- 1 štipendija na ekonomski fakulteti
- 1 štipendija na strojni fakulteti — oddelek za energetiko
- 1 štipendija na strojni fakulteti — oddelek za energetiko, I. stopnja
- 3 štipendije na tehniški srednji šoli — strojna smer

Prednost imajo višji letniki fakultet in srednjih šol. Kandidati naj pošljejo svoje vloge s priloženim dokazilom o dosedanjem uspehu upravi podjetja, Ljubljana, Titova 37 — kadrovski oddelek do 10. novembra 1970.

Pozdrav iz JLA

Dragi člani kolektiva IMP!

Prejmite vsi skupaj prav lepe pozdrave od sodelavca, ki služi vojaški rok v Kraljevu.

JOŽE PETERLIN,
V. P. 4945/14 a,
Kraljevo,
SR Srbija

NEZGODA NA GRADBIŠČU NI VEDNO NESREČA PRI DELU

Igra pri delu in njene posledice

Do kakšnih posledic lahko pride, če se dolžnosti in naloge pri delu ne jemljejo dovolj resno, nameravamo prikazati na primeru, ki se je dogodil na gradbišču pri izgradnji hotela v Radencih v ponedeljek, dne 19. 10. 1970.

Tega dne sta dobila vajelec III. letnika Milan Toplak in NK delavec Srečko Horvat od neposrednega vodje montaže Antona Rebernaka nalogo, da preneseta delovno mizo iz enega prostora v drugega, ki se nahaja v medetazi I. in II. nadstropja. Ko sta to delovno nalogo izvršila, sta se zadržala pri povsem nepomembnem razgovoru, pri katerem je prišlo do določenih nesoglasij, kar je imelo za „posledico“, da je Srečko Horvat bolj za šalo kot za res udaril Milana Toplaka po hrbtu. Ta je hotel udarec vmiti, temu pa se je Horvat hotel izogniti, zato je začel teči po nedograjenem objektu. V teku je preskočil zidano pregrado višine cca 1,20 m v prepričanju, da bo pri preskoku naletel na trdna tla drugega prostora zgradbe. Na nesrečo pa za zidano pregrado ni bilo drugega kot praznina, globoka 8 do 10 m. Razumljivo, da se je pri tem padcu Horvat poškodoval, tako da so ga takoj prepeljali v bolnišnico v Mursko Soboto. Po podatkih, ki smo jih dobili v bolnišnici, ima poškodbe na nogi, zlasti zlom gležnja desne noge.

Potem ko smo si na kraju samem ogledali prizorišče nesreče, lahko samo ugotovimo, da gre v tem primeru za veliko srečo, ki jo je ob tej nezgodi imel Srečko Horvat, kajti manjkalo je samo malo, pa bi lahko bile posledice mnogo hujše, če ne celo smrtne.

NESREČA NAVADNO NE PRIDE SAMA

Kadrovska služba obrata Maribor je o nesreči takoj obvestila varnostno službo podjetja, kakor določa interni pravilnik HTV.

seveda še veliko materialno škodo.

Če pregledamo vse posledice, ki so neposredno ali posredno povezane z dogodkom v Radencih, če upoštevamo vse stroške zdravljenja prizadetih oseb in nastalo materialno škodo, si lahko predstavljamo, kakšne so končne posledice igre dveh neresnih delavcev. Ne trdimo, da je nesreča tov. Ciuhe in ing. Hudoklina neposredno povezana z nesrečo v Radencih, prepričani pa smo, da do nje ne bi prišlo, če ju ne bi službena dolžnost silila na pot, da ugotovita vzrok nesreče.

NA GRADBIŠČU JE POLNO PASTI ZA NERESNE IN NEPREVIDNE

Nesrečo z vsemi njenimi posledicami smo opisali predvsem zato, da opozorimo vse tiste, ki delajo neposredno v proizvodnji, to je na tistih delovnih mestih, kjer pride pogosto do nesreče, da delovno mesto ni primeren kraj za igre in neresnost pri delu. Vodstveni delavci morajo na gradbiščih bolj skrbeti za disciplino in kontrolo pri delu, da ne bo prihajalo do takih čisto nepotrebnih nezgod.

Delo naših delavcev na gradbiščih je v glavnem vezano na izvajanje montažnih del v času, ko gradbišča še niso gradbeno zaključena. Naše delo se pričinja, ko gradbeniki končajo zgradbo do III. faze, v določenih primerih tudi še pred tem. Razumljivo je, da čaka na takem objektu na vsakem koraku delavca nesreča, kateri se lahko izogne le, če je pri delu dovolj previden, trezen in resen. Vedno moramo upoštevati, da so razne improvizirane,časne ograje, zasilno pokrite odprtine in jaški past za vsakega delavca, ki ni dovolj previden.

Naj bo opis te nesreče poduk vsem tistim delavcem, ki delajo neposredno v proizvodnji in hkrati opozorilo, da takih in podobnih nezgod, kot je bila v Radencih, ne bomo obravnavali kot nesrečo pri delu, temveč, kot nezgodo, ki je nastala zaradi malomarnosti in nepremišljenosti delavca. To pa ima seveda za posledice tudi, da delavec ne dobi 100 %-nega nadomestila za čas bolniškega staleža in da nosi tudi sicer sam vse posledice in stroške, ki so povezani s tako nesrečo in poškodbo.

A. G.

Markov življenjski izpit

Vajelec Marko je končno opravil pomočniški izpit. Domisljavo je hodil po delavnici in se samozavestno oziral po tovariših.

Starejši monterji so se namuzali, sklenili glave, nato pa se je oglašil mojster Štef:

„Marko, še nekaj preizkušenj te čaka; če jih boš opravil, boš dober monter!“

Pomočnik Marko je radovedno izbuljil oči. Starejši monterji so prikimali, Štef pa je nadaljeval:

„Plačal nam boš pijačo, da bomo zalili tvoj uspeh, medtem pa boš ti zapeljeval tisto blondino pri 'Šulkovem Tinčku'. Če se ti posreči, bo to zate življenjski izpit...“

V zakajeni gostilni so Marku celo ušesa rdela, ko je sramežljivo obračal oči proti šanku, kjer je stalo pomanjkljivo oblečeno dekle polnih oblín.

Blondinka je v fantu zaslutila boren cvenk. Monterji so glasno spili prve litre cvička ter spodbujali Marka k akciji. Fant je v zadregi mencial, dokler ga ni ženska sama potrepljala po ramenih.

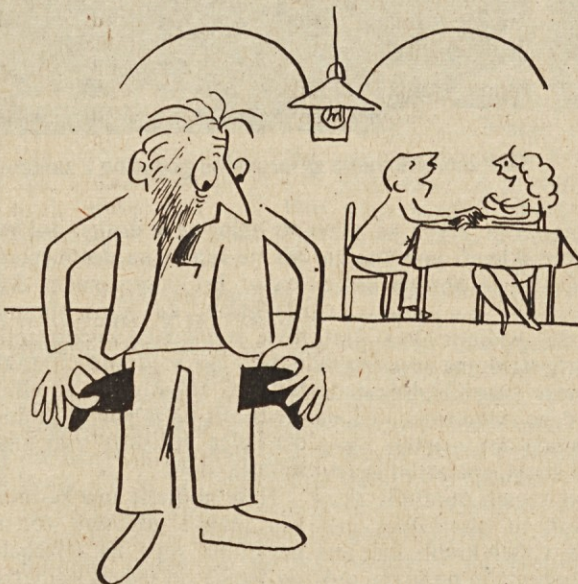
Najprej ji je ponudil pijačo, da bi prikril rdečico. Ni se branila.

„Bi kaj jedla?“, je vprašal, ko je opazil, da drži v rokah jedilni list.

„Zakaj pa ne, mucek,

če si že tako prijazen!“, in že je pomignila natakarju.

Kaj vse je naročila...! Ubogi Marko je že otipaval denarnico. Bo zmogla njeno večerjo?

Ko je pojedla, je začivkala:

„Še pila bi, za boljše prebavo in lepše sanje!“

Marko ji je ustregel. Ko se je najedla, je krepko pila in že se je pričela smejeti s starejšimi monterji, ki so bili zgovornejši. Mojster je pomežiknil Marku in skušal z roko seči v njeno nedrje, ona pa se je spretno izmuznila. V lokal je stopil lepo rejen gospod, verjetno težja riba, zato se je ženska z naglimi koraki odpravila k njemu...

Spet se je oglašil Štef: „Vidiš, Marko, z orodjem in ženskami boš živel vse življenje. Delovni izpit si opravil. Toda velikokrat pa boš še padel na življenjskem izpitu.“

S kislim obrazom je jel Marko obračati žepe sukniča in hlače, da bi zbral poslednji drobiž za pasulj namesto večerje.

V. L.

PREGLED SKLENJENIH ZAVAROVANJ

Zavarovanje zoper vlom in rop

Posebna vrsta zavarovanja, ki tudi zajema precejšnje vrednosti osnovnih in zlasti obratnih sredstev, je zavarovanje zoper vlomsko tatvino in rop. Tudi za to vrsto zavarovanja ima naše podjetje sklenjeno zavarovalno pogodbo. Saj so že bili primeri, da so vlomilci odnesli iz blagajne tega ali onega podjetja velike vsote, medtem ko so vlori in ropi v današnjem svetu na žalost že nekaj vsakdanjega.

Zavarovanje zoper vlom in rop obsega nevarnosti vlom-ske tatvine ter poskusa vloma ali ropa, če so pri tem zavarovane stvari odnešene, uničene ali poškodovane. V zavarovanje je vključena tudi škoda na stavbnih delih prostorov, kjer so bile zavarovane stvari, vendar pa največ do 2 % vrednosti zavarovane stvari v določeni stavbi.

Za VLOMSKO TATVINO se šteje dejanje, ki ga storilec izvede tako, da:

- vlori v zaklenjene prostore, s tem da razbije ali vlori vrata, okno, pod ali strop;

- odklene ključavnico s ponarejenim ključem ali z drugim sredstvom, ki ni namenjeno za redno odklepanje;

- vlori v zaklenjeno spravilo, ki je v prostoru, kjer so zavarovane stvari (n. pr. v blagajno, omaro in pod.);

- se brez vednosti zavarovanca ali njegovih pripadnikov vtihotapi v prostore, kjer so zavarovane stvari, ali se v njih skriva z namenom, da krađe in izvrši tatvino v času, ko so prostori zaklenjeni (ponoči ali po prekinitvi poslovanja);

- odklene prostor ali spravilo z originalnim ključem ali z rezervnim ključem, če pride do ključa z vlomom;

- pride v prostor, kjer so zavarovane stvari, skozi odprtino, ki ni za to določena in mora uporabiti mehanično silo, da pride v ta prostor.

Ne šteje pa se za vlomsko tatvino, če storilec skoči n. pr. skozi odprto okno v pritličju.

Stvari so zavarovane, dokler so v kraju in prostorih, ki so navedeni v polici. Če se začasno premeste, velja zavarovanje tudi v drugem prostoru, če pa se premeste trajno, zavarovanje za te stvari preneha: potrebno je novo zavarovanje. Zavarovanje velja tudi pri zamenjavi prostorov in med prevozom stvari

v drug prostor, vendar le, če se preselijo vse zavarovane stvari.

Stvari niso zavarovane v času, ko so na razstavi, če ni drugače dogovorjeno. Stvari, razstavljene na velesejmih, torej proti vloru niso zava-

rovanje. Za ROP se šteje odvzem zavarovanih stvari z uporabo sile ali grožnje proti življenju in zdravju zavarovanca in njegovih pripadnikov (uslužbencev podjetja in pod.).

Nevarnost ropa nad osebo, ki ji je zaupan prenos denarja, vrednostnih papirjev, hranilnih knjižic, čekov, menic in drugih vrednostnih stvari (dostavljalcev), je vključena v zavarovanje le tedaj, če je to posebej dogovorjeno. V tem primeru velja zavarovanje za določeno število v polici navedenih dostavljalcev.

Zavarovanje velja od trenutka, ko dostavljalec prevzame denar ali druge vrednote in traja na redni poti

obrata na vsa gradbišča. Ker so zavarovane vrednosti večje od din 50.000, je važno, da osebo, ki prenaša take vsote, zmeraj spremlja najmanj še ena odrasla oseba.

Zavarovalnica je ob nastopu zavarovalnega primera dolžna povrniti škodo, ki je nastala zaradi vloma, poskusa vloma ali ropa.

Zavarovalnica pa ne jamči za škodo, če je vlomsko tatvino, poskus vloma ali rop izvršil zavarovančev pripadnik, ali je le-ta pri njem sodeloval kot udeleženec ali pobudnik.

Zavarovalnica nadalje ni dolžna povrniti škode, ki nastane zaradi navadne tatvine,

IMP ima sklenjene zavarovalne pogodbe z zavarovalnico Sava v Ljubljani

rovane in je treba za take primere skleniti posebno zavarovanje, če obstaja nevarnost.

Naše podjetje ima proti nevarnosti vloma zavarovano gotovino v vseh blagajnah do določene vrednosti, zaloge materiala ter celotno opremo s stroji, aparati in instrumenti v vseh obratnih, skladiščnih in pisarniških prostorih v vseh krajih, kjer ima svoje obrate in poslovne prostore, ter tudi v vseh počitniških in samskih domovih.

po nalogu vse dotlej, dokler jih ne izroči na določenem kraju. Pri posameznem dostavljalcu, če nima spremstva, je mogoče zavarovanje največ do vrednosti 50.000 din. Pri zavarovanju za višje vrednosti pa je pogoj, da dostavljalca spremlja vsaj ena odrasla oseba.

Naše podjetje ima zavarovan prenos gotovine zoper nevarnost ropa na relacijah od banke do sedeža podjetja oziroma obrata ter na poti od sedeža podjetja oziroma

poneverbe, prevare ali utaje in primanjkljaja, ugotovljenega ob inventurah, ter tudi ne posrednih izgub, ki nastanejo v zvezi z zavarovalnim primerom (izguba zaslužka, izgubljeni čas in podobno).

Zavarovalnica končno tudi ne jamči, če je sklenitelj naklepno ali z veliko malomarnostjo povzročil zavarovalni primer, in ne za škode, nastale na območju vojnih dogodkov, vstaj in uporov.

G. K.

V mnogih podjetjih govorijo o delitvi dela manj, kot pa o delitvi dohodka.

Res je bil neumen, toda toliko spet ne, da bi to priznal.

Čez državo je govoril zato, ker je mislil, da je že toliko odmrta, da ga ne bo več slišala.

Če malemu stopiš na prste, te udari, če velikemu, te pa pohodi.

Pri ženskah se vsi moški lahko potegujejo za častni naslov idealnega moža. Razen njihovih – zakonskih.

Mir nastopi v zakonu šele takrat, ko se zakonski trikotnik spremeni v zakonski kvadrat.

U
T
R
I
K
N
I
K

Vprašanja — odgovori • Vprašanja — odgovori

Delovno razmerje po vrnitvi iz JA

VPRAŠANJE: Pri IMP sem bil zaposlen vse do odhoda v JA, sedaj pa sem se vrnil z odslužitve kadrovskega roka in želim ponovno nastopiti delo v podjetju. Vendar pa sem takoj po vrnitvi iz JA zbolel, še predno sem nastopil delo. Kako bo sedaj z mojim delovnim razmerjem?

ODGOVOR: Temeljni zakon o delovnih razmerjih določa, da ostane delavec, ki zaradi odhoda na odslužitev vojaškega roka začasno neha delati v delovni organizaciji, še naprej član njene delovne skupnosti in ima neposredno po odslužitvi vojaškega roka pravico vrniti se na delo v isto delovno organizacijo. Vse dolžnosti in pravice, ki se pridobivajo po delu in iz dela v delovni organizaciji, med odsotnostjo delavca mirujejo.

Pod mirovanjem dolžnosti in pravic je razumeti, da v tem času delavec nima nikakih obveznosti do podjetja, ni dolžan delati, nima pa tudi pravice do osebnih dohodkov, dopusta, socialnega zavarovanja itd., čeprav delovno razmerje še vedno obstoja. Čim se vrne od vojakov, ga mora delovna organizacija vzeti na delo: tedaj vse dolžnosti in pravice zopet ožive.

Zakonski predpis določa, da ima delavec neposredno

po odslužitvi vojaškega roka pravico vrniti se na delo. Iz te določbe je sklepati, da mora delavec ponovno stopiti na delo takoj, neposredno po odslužitvi, oziroma vsaj v primernem roku. V našem pravilniku je določen rok 7 dni, zato nastaja vprašanje, kaj tedaj, če delavec po vrnitvi zbolí in ne nastopi dela v tem roku.

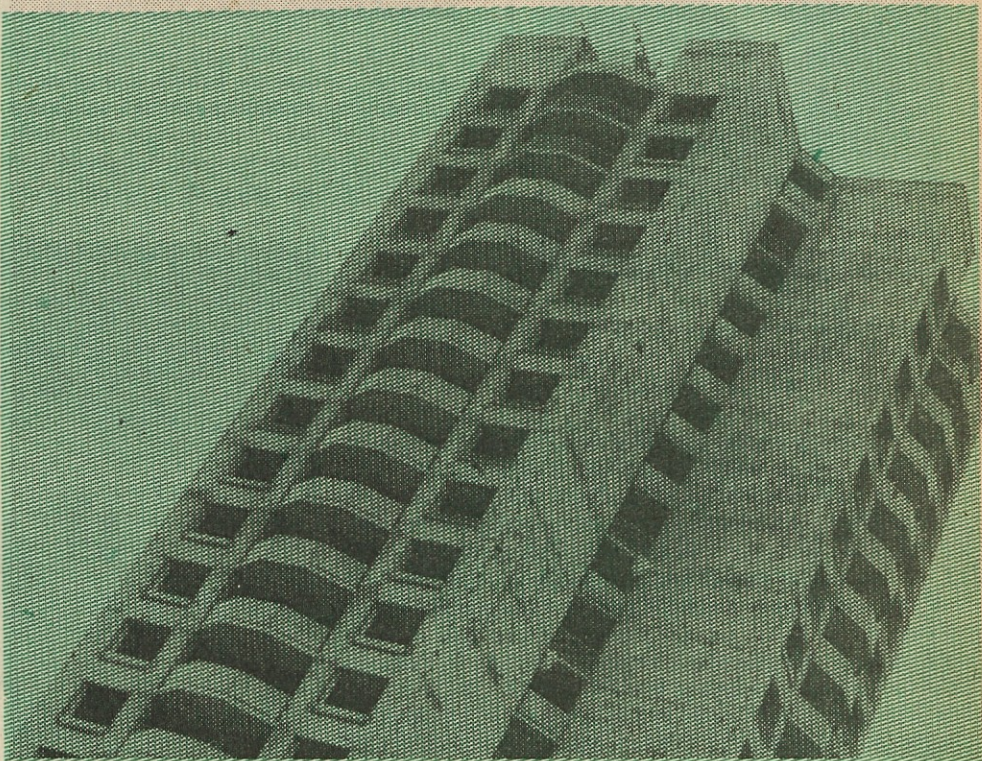
Po tolmačenju zveznega sveta za delo in po sodni praksi dejstvo, da delavec po vrnitvi od vojakov zaradi bolezni, nesreče in podobno ne more takoj začeti z delom, ne vpliva na njegove pravice iz delovnega razmerja oz. zdravstvenega zavarovanja. Glede na to pripada takemu delavcu od dneva, ko se javi delovni organizaciji, čeprav dela ne more nastopiti, nadomestilo osebnega dohodka, ko se javi delovni organizaciji, čeprav dela ne more od 31. dne dalje pa v breme socialnega zavarovanja. Prav tako uživa vse pra-

vice iz zdravstvenega zavarovanja.

Tudi delavec, ki se predčasno vrne iz JA zaradi bolezni, ima pravico javiti se na delo v delovno organizacijo.

Z nesposobnostjo za službo v JA namreč še ni ugotovljena delavčeva nesposobnost za delo na delovnem mestu. Delovna organizacija pa ima v tem primeru pravico zahte-

vati od delavca, da se pred nastopom dela javi na zdravniški pregled zaradi ugotovitve njegove sposobnosti za delo na določenem delovnem mestu.

Kakšno mora biti stanovanje ob izselitvi

VPRAŠANJE: Nameravam se preseliti v novo stanovanje, ki mi ga je dodelilo podjetje. Zasebni lastnik stanovanja, v katerem sem sedaj prebivala 10 let in ki ga nameravam izprazniti, pa zahteva, da moram pred odhodom stanovanje prebeliti in preslikati. Ali je to res moja dolžnost?

ODGOVOR: Po Zakonu o stanovanjskih razmerjih je imetnik stanovanjske pravice ob izselitvi iz stanovanja dolžan predati stanovanje v stanju, v kakršnem ga je prevzel, upoštevaje pri tem spremembe, ki nastanejo vsled redne uporabe.

To je splošen predpis, ki pa ne določa nič konkretnjšega. Vsekakor iz tega izhaja, da se mora ob prevzemu in predaji stanovanja sestaviti zapisnik s točnim popisom in opisom stanovanja. Če je bilo stanovanje ob prevzemu novo, je razmeroma še lahko primerjati in določiti stanje ob predaji, težje pa je, če se prevzema

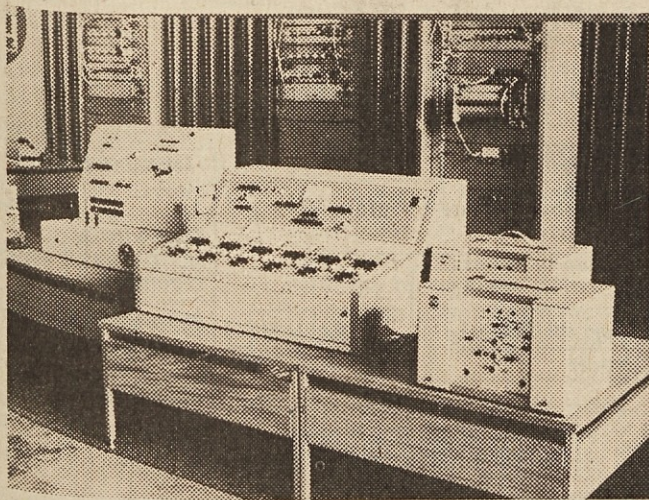
staro, že dolgo uporabljano stanovanje. Pri tem nastaja cela vrsta vprašanj: koliko se posamezni elementi, ki sestavljajo stanovanje, z redno rabo obrabijo in koliko je stanovalec ob predaji stanovanja izpolnil obveznost, ki mu jo nalaga zakonski predpis. Zato obstajajo normativi, ki določajo za stvari in opremo v stanovanju čas trajanja in obveznosti stanovalec za tekoča vzdrževalna dela. Če se torej oprema, ki spada k stanovanju, popolnoma obrabi pred potekom časa, ki je določen v normativu, je stanodajalec dolžan stanovalcu to opremo nadomestiti le, če stanovalec dokaže, da je ves čas izpolnje-

val svoje obveznosti (redno čiščenje, vzdrževanje, popravila, nadomestitev manjših delov itd.)

K rednemu vzdrževanju stanovanja, ki bremeni stanovalec, spada tudi pleskanje notranjih oken in vrat, beljenje in slikanje stanovanj te zamenjava tapet. Glede te obveznosti določa normativ, da je treba stanovanje v objektih s centralnim ogrevanjem beliti in slikati na 2 do 3 leta, v objektih brez centralne kurjave pa na 3 do 4 leta. Za pleskanje notranjih oken in vrat je določen normativ 10 let. Če se torej stanovalec izseli v času 2 do 3 let oz. 3 do 4 let od zadnjega beljenja in slikanja, bi mu ne bilo treba ob predaji stanovanja beliti in slikati; če pa se ugotovi, da je od zadnjega beljenja poteklo več let, je stanovalec, ki zapušča stanovanje, dolžan stanovanje na lastne stroške prebeliti in preslikati.

Podobno velja po normativih glede vseh drugih obveznosti, ki jih ima stanovalec glede rednega vzdrževanja stanovanja.

G. K.

Rezultat sodelovanja med IMP in RTV Ljubljana — komentatorske naprave

V PRIPRAVAH NA DEVETE ZIMSKE ŠPORTNE IGRE GRADBINCEV 1971

NAŠI PREDLOGI TOPLO POZDRAVLJENI MED ANKETIRANCI

no smer pri nadaljnjem ukrepanju. Kratak povzetek te neuradne analize je naslednji:

- I. Na prvo vprašanje (Ali se strinjate s predlaganim programom prireditve?) je odgovorilo:
DA: 41 udeležencev
NE: nihče
- II. Na drugo vprašanje (Ali naj tekmujejo moški do 33 let in od 33 do 40 let v dveh tekih veleslalomu, ali pa je dovolj en tek tudi v tej panogi?) je odgovorilo:
EN TEK: 17 udeležencev
DVA TEKA: 24 udeležencev

Že v prejšnji številki Glasnika smo poročali, da nam je Republiški odbor sindikata gradbenih delavcev Slovenije zaupal izredno častno, hkrati pa tudi odgovorno nalogo: pripraviti vse potrebno in izvesti IX. zimske športne igre gradbenikov, ki bodo v petek, soboto in nedeljo – 12., 13. in 14. februarja 1971 v Kranjski gori. Objavili smo tudi osnovno organizacijsko shemo našega prireditvenega odbora, ki je takoj začel z delom, in poročali o naših predlogih za spremembo programa prireditve. Objavili smo tudi vsebino ankete o izvedbi zimskih ŠIG, na podlagi katere naj bi v sodelovanju s komisijo za šport in rekreacijo Republiškega odbora izdelali dokončen program prireditve in objavili razpis.

Medtem pa že lahko poročamo o rezultatih te ankete in že takoj na začetku lahko povemo, da je velika večina udeležencev ankete naše predloge sprejela in toplo pozdravila.

Anketa je bila do 29. 9. 1970 odposlana skupno 118 gradbenim podjetjem, montažnim podjetjem, projektantskim organizacijam, podjetjem industrije gradbenega materiala in nekaterim drugim delovnim organizacijam s področja gradbeništva, po seznamu Republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev.

Postavljen je bil rok 10. 10. 1970 za vrnitev ankete. Do 19. 10. 1970 je prišlo na Republiški odbor 41 izpolnjenih anketnih listov.

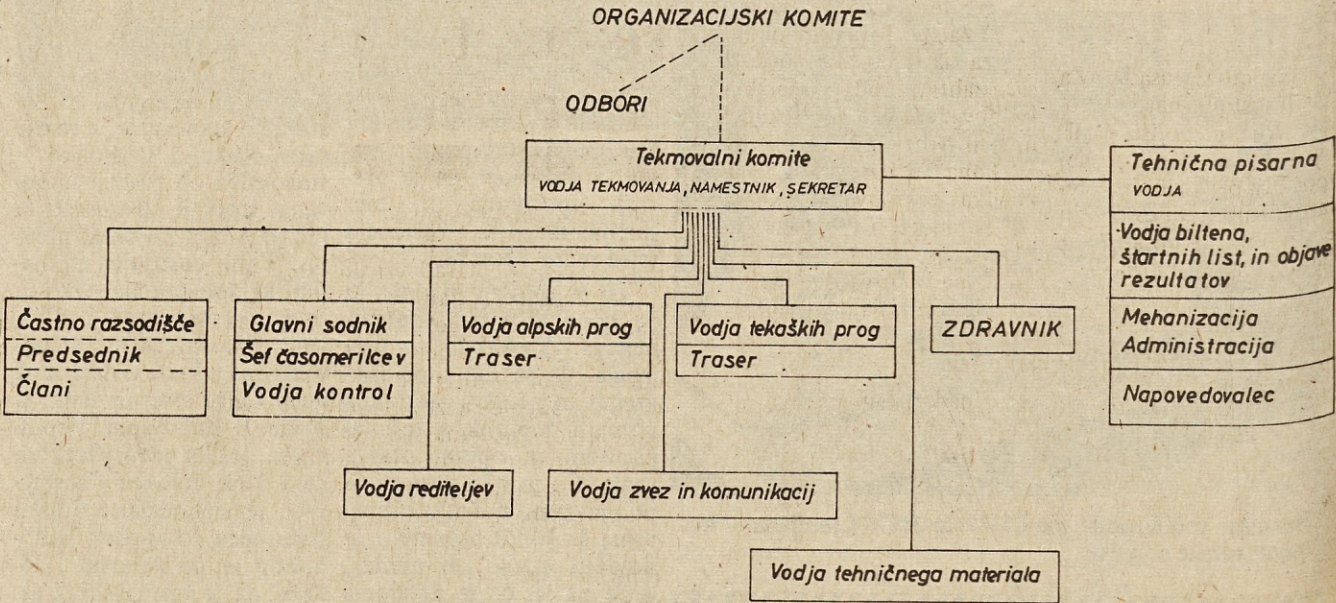
Izmed lanskih udeležencev zimskih ŠIG 70 je na anketo odgovorilo 22 podjetij (od 40). 18 lanskih udeležencev zimskih ŠIG 70 na anketo ni odgovorilo. Izpolnjene anketne liste pa je po-

slalo tudi 19 podjetij, ki se lani niso udeležila zimskih ŠIG 70.

Po prispelih odgovorih, ki jih je prejel Republiški odbor, smo izdelali neuradno analizo ankete, da bi čimprej lahko zavzeli pravil-

Z lanskega slaloma na Podlesu, ki bo po vsej verjetnosti odpadel kot posebna tekmovalna panoga

III. Na tretje vprašanje (Ali naj se žrebanje startnih števil izvede na enakopravni podlagi za vse tekmovalce, torej brez razredov, ali pa na podlagi kategorizacije, pridobljene na lanskem tekmovanju?) je odgovorilo:

ŽREBANJE BREZ RAZREDOV: 22 udeležencev

ŽREBANJE PO RAZREDIH: 19 udeležencev

IV. Na četrto vprašanje (Ali naj bo število tekmovalcev posameznega podjetja omejeno na 5 tekmovalcev v vsaki kategoriji, ali pa naj bo to število tekmovalcev neomejeno, kot je bilo do sedaj?) je odgovorilo:

OMEJENO NA PET TEKMOVALCEV: 27 udeležencev

NEOMEJENO: 14 udeležencev

V. Na peto vprašanje (Za ekipno uvrstitev naj se upoštevajo trije najboljši rezultati v vsaki kategoriji, ali naj se upošteva pet najboljših rezultatov v alpski disciplini in trije v tekih za posamezno podjetje?) je odgovorilo:

TRIJE NAJBOLJŠI REZULTATI V VSAKI KATEGORIJI: 28 udeležencev

PET V ALP. DISC. IN TRIJE V TEKIH: 13 udeležencev.

Pod rubriko „morebitne pripombe in predlogi“ so vpisali svoja mnenja samo trije udeleženci ankete, in sicer v glavnem predlog, da je treba tekmovalcem v smučarskih tekih po možnosti omogočiti tudi nastop v veleslalomu.

Uradno pa bo rezultate ankete analizirala in ocenila še komisija za šport in rekreacijo pri Republiškem odboru, ki bo imela sejo v torek, dne 3. novembra. Takoj nato bo lahko sestavljen in razposlan uradni razpis tekmovanja.

Medtem se je naš organizacijski komite že lotil cele vrste nadaljnjih opravil, med katerimi omenjamo samo najpomembnejša. Organiziran je bil sestanek s pomembnejšimi turističnimi in gostinskimi delavci v Kranjski gori, katere smo seznanili s pomenom in terminom prireditve ter se z njimi dogovorili za sodelovanje. Ponudbe za izvedbo tekmovanja smo zahtevali od smučarskih klubov Jesenice ter Akademik in Novinar iz Ljubljane. Izdelana in sprejeta je bila značka tekmovanja, ki jo obnavljamo ob naslovu. Zaradi boljše predstave, kako zahtevna bo organizacija prireditve, objavljamo tudi pregledno shemo tekmovalnega komiteja.

O nadaljnjem poteku priprav za zimske ŠIG 71 bomo naše bralce sproti obveščali.

O civilni zaščiti v podjetju

Že samo ime pove, da je naloga civilne zaščite, da zaščiti ljudi in materialne dobrine v miru ali morebitni vojni. Njena naloga je obsežna in zato je lahko uspešna samo v primeru, če je v njej vključenih čim več ljudi. Zakon podrobneje predpisuje, kakšna naj bo organizacija civilne zaščite v podjetju, da bi bila nastala škoda v vojnem času ali miru (elementarnih nesrečah) čim manjša. Z zakonom je tudi določeno, da so vsi državljani, stari od 16 do 65 let, vključeni v delo civilne zaščite, oz. da delajo in se izobražujejo za enote, v katere so dodeljeni. Podjetje pa je dolžno enote civilne zaščite opremiti z ustreznim orodjem, opremo in zaščitnimi sredstvi, ki so predpisana za posamezne enote, formirane v podjetju.

Dolžnost vsakega člana, ki je razporejen v eno izmed enot, pa je, da obiskuje tečaje in seminarje, katere organizira podjetje skupno z delavsko univerzo. Po končanem tečaju ali seminarju se izda potrdilo o opravljenih izpitih. To potrdilo izda delavska univerza, podjetje pa izda vsakemu članu, ki je razporejen v enoto civilne zaščite, knjižico, da je obveznik civilne zaščite. Imetnik takšne knjižice se ne more vključiti v enote drugih organizacij.

Po zakonskem določilu se član, ki ne izpolnjuje ali se namenoma izmika nalogam in izobraževanju za dela civilne zaščite, kaznuje z najmanj 500 din, podjetje pa do 20.000 din.

V našem podjetju so formirane naslednje enote:

a) Enota prve pomoči z nalogo, da nudi prvo pomoč ranjenim in skrbi za event. transport hujših ponesrečencev v zdravstvene domove ali bolnice, zbira podatke o številu ranjenih in mrtvih ter poroča štabu civilne zaščite.

b) Gasilska tehnična enota, katere naloga je reševanje ponesrečencev izpod ruševin, gašenje in preprečevanje širjenja požara itd.

c) Enota za RKB, ki skrbi za zaščito ljudi pred učinki strupenih plinov in atomskega žarčenja ter v težjih primerih pošilja prebivalstvo v dekontaminacijsko postajo.

d) Enote reda in vzdrževanja zavarujejo imovino na mestu nesreče, preprečujejo nepoklicanim osebam dostop na mesto nesreče in omogočajo redno delo ostalih ekip civilne zaščite. Nadalje preprečujejo paniko, ki često nastopa ob težjih naravnih nesrečah. Sodelujejo z najbližjo postajo milice, posebna in najvažnejša naloga teh enot pa je zavarovanje mest, kjer se nahajajo neeksplozivna sredstva.

Na čelu vseh teh enot je štab civilne zaščite, ki vodi vso organizacijo dela civilne zaščite in je sestavljen iz vodij posameznih enot.

E. Ž.

PREDSTAVLJAMO VAM

Marjeta Čarman referent za investicije

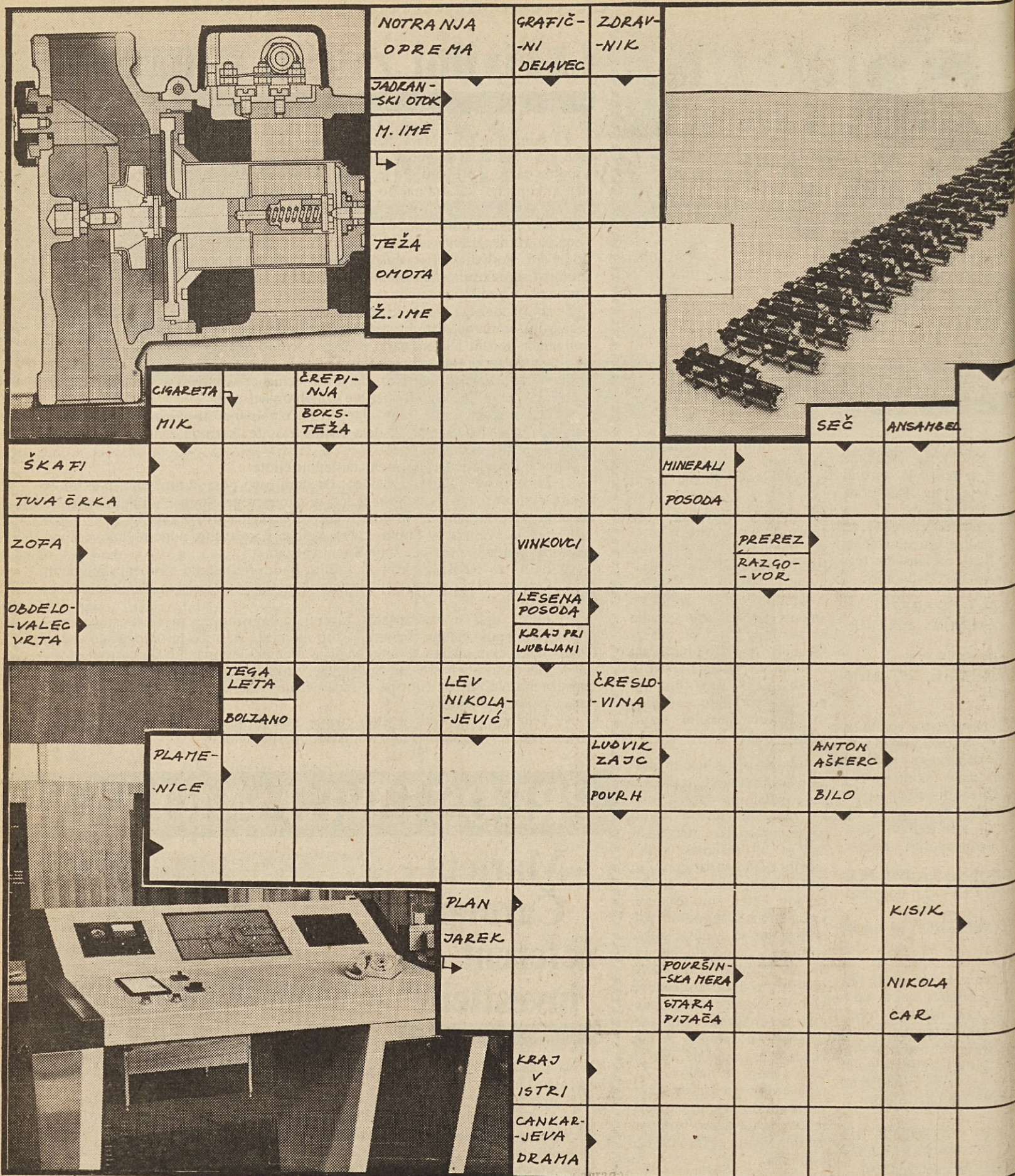
Na delovno mesto referenta za investicije podjetja smo sprejeli gradbenega tehnika Marjeto Čarmanovo. Naloge, ki so povezane s tem delovnim mestom, so predvsem naročanje in zbiranje tehnične dokumentacije za gradbena investicijska dela za naše potrebe, preskrba gradbenih dovoljenj in drugih potrebnih soglasij k tehni-

ni dokumentaciji od pristojnih organov ter končno tudi nadzor nad izvajanjem gradbenih del.

Marjeta Čarmanova je Ljubljanka in tu je leta 1959 tudi uspešno končala gradbeno srednjo šolo. Najprej je bila zaposlena pri GP Tehnograd, in sicer v kalkulacijah in pri obračunu ter

končno v operativi, nato pa pri trgovskem podjetju z gradbenim materialom – GRAMEX. Medtem je opravila tudi strokovni izpit in poseduje ustrezno pooblastilo.

Pri delu v našem podjetju ji želimo mnogo uspeha in osebnega zadovoljstva.

Nagradna križanka

Na splošno željo velikega števila bralcev objavljamo spet nagradno skandinavsko — slikovno križanko. Rešitve pošljite najkasneje do 15.

novembra v zaprti kuverti z oznako „NAGRADNA KRIZANKA“ v tajni-
štvo podjetja Ljubljana, Titova 37. Rešitvi priložite v kuverto svoje ime in
priimek in naziv obrata.

Nagrade so, kot smo objavili že v prejšnji številki, nekoliko višje,¹⁰
sicer:

1. nagrada din 60, 2. nagrada din 50, 3. nagrada din 40, 4. nagrada din 30, 5. nagrada din 20.